

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Δ. τοῦ νοτίου: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

31 Δεκεμβρίου 1878

Σήμερον λήγει τὸ τρίτον ἔτος τῆς Ἑστίας ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς, πρὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1879, τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

Τὸ Δελτίον δωρεῖται πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Ἑστίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς.

Ἀναγκαζόμεθα νὰ πληρώσωμεν ἀπάσας τὰς στήλας τοῦ παρόντος φυλλαδίου διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Δίκεως, ὅπως συμπεριληφθῇ αὐτὴ ὀλόκληρος ἐν τῷ ἀνά χειρας τόμῳ τῆς Ἑστίας, ἵνα οὕτως ἑκαστός τόμος περιέχῃ αὐτοτελεῖ ἀναγνώσματα.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκεως.

Συνίξιμα· ἰδί σελ. 817.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'

Φυγὴ τοῦ Σάικς.

Στυγερώτερον τούτου κηκούργημα δὲν ἐτελέσθη βεβαίως πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ πρωτεύουσῃ. Ἐκ πασῶν δὲ τῶν φρικαλέων πράξεων, ὧν τὰ μιάσματα θὰ ἐμόλυνον τὸν καθαρὸν τῆς πρωίας ἀέρα, αὕτη ἀναντιρρήτως ἦν ἡ μυσαρωτάτη καὶ ἀνανδροτάτη.

Ὁ ἥλιος ἀνατείλας ἐφώτισε τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ δολοφονηθεῖσα γυνή· ἐφώτιζε δ' αὐτὸ, καὶ τοι πλείστας ὁ κηκούργος κατέβλαβε προσπάθειας, ἵνα παρακλώσῃ τὰς ἀκτῖνάς του νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰσεχώρου ὅμως καὶ ἔχουσιν ἄπλετον φῶς. Ἄν δὲ φρικῶδες ἦτο τὸ θέαμα ἐκεῖνο κατὰ τὸ λυκαυγές, ὀπόσω φρικωδέστερον καταφαίνεται νῦν ἐν μέσῳ τοσούτου φωτός!

Ὁ Σάικς δὲν ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του, διότι ἐφοβεῖτο νὰ δραπετεύσῃ τὸ θῦμα του ἐξέπεμψε θρηνώδη στεναγμὸν, καὶ ἐκίνησε τὴν μίαν χεῖρα. Τότε μετὰ λύσσης, ἦν ὁ φόβος ἐδιπλασίαζεν, ἐκτύπησεν αὐτὴν ἐπανειλημμένως. Πρὸς στιγμὴν ἐκάλυψε τὸ πτώμα δι' ἐνὸς σκεπάσματος· ἀλλ' ἦτο φοβερώτερον νὰ φαντάζηται τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θύματος στρεφόμενους καὶ ἀπεινίζοντας αὐτὸν, ἢ ὑψουμένους πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπικαλουμένους τὴν τιμωρὸν νέμεσιν. Ἀπέσυρε λοιπὸν τὸ σκεπάσμα· τὸ πτώμα ἔκειτο ἐκτάδην ἐκεῖ ἐν μέσῳ λίμνης αἵματος.

Ἀνάψας πῦρ ἐν τῇ ἐστίᾳ ἔρριψεν ἐν αὐτῷ τὸ ρόπαλον. Εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἕμενον προσκε-

κολλημέναι τρίχες γυναικεῖαι, αἵτινες φλεχθεῖσαι ἔσιζον καὶ ἀνέπεμψαν σπινθηράς τινας, αἱ ταχέως τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος ἀνύψωσεν εἰς τὴν καπνοδόχην. Καὶ μόνον τοῦτο ἤρκει νὰ κατατρομάξῃ αὐτὸν, καίπερ ἀπεσκληρυμένον ἐν τῇ κακουρίᾳ. Ἐξήκολούθει ἐν τούτοις νὰ κρατῇ τὸ ρόπαλον, μέχρις οὗ τὸ πῦρ κατέταμεν αὐτὸ εἰς πολλὰ τεμάχια, ἅτινα συναθροίσας ὥθησεν ὅπου ἦσαν πλείονες ἄνθρακες διὰ νὰ ποτεφρωθῶσι τάχιστα. Τούτου δὲ γενομένου ἐνίψε τὰς χεῖρας καὶ ἐκαθάρισε τὰ ἐνδύματά του· ἀλλ' ὑπῆρχον κηλίδες, αἱ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ· ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ κόψῃ τὰ κεκληιδωμένα μέρη τῶν ἐνδυμάτων του καὶ ἔρριψε τὰ τεμάχια εἰς τὸ πῦρ. Ὅλον τὸ δωμάτιον ἦν βεβαμμένον αἵματι. Καὶ αὐτοὶ οἱ πόδες τοῦ κυνὸς ἦσαν αἱματόφυρτοι.

Ἐξῆλθε παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ κυνὸς καὶ ἔκλεισε διὰ διπλῆς περιστροφῆς τῆς κλειδῆς τὴν θύραν· διῆλθε πολλὰς ὁδοῦς, ἀλλὰ βαδίζων ἀσκόπως καὶ μὴ εἰδὼς ποῦ ἐπορεύετο. Μετὰ πολύωρον πλάνην εὐρέθη ἐκτὸς τοῦ Λονδίνου, ἐν τοῖς ἀγροῖς τοῦ Νόρθ-Ἔντ, καὶ κατεκλίθη πλησίον φραγμοῦ τινος. Ἐκοιμήθη ὀλίγον, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἠγέροθη καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, λαθῶν ἀντίθετον διεύθυνσιν, καὶ τραπεῖς τὴν εἰς Λονδίνον ἄγρουσαν· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπανέκαμψεν, ἐπλανήθη ἀνά τοὺς ἀγρούς, ὅτε μὲν κατακλιόμενος, ὅτε δ' ἐγειρόμενος καὶ ἐξακολουθῶν τὸν δρόμον του.

ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀβεβαιότητος καὶ ἀμηχανίας περὶ τοῦ πρακτέου κατεχόμενος, ἦτις καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐβασάνιζεν αὐτὸν, ἔλαβε τὴν νύκτα τὴν εἰς Λονδίνον ἄγρουσαν. Ἡ ὁδὸς διήρχετο διὰ τοῦ ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ, πρὸ τῆς θύρας δὲ τούτου εἶδεν ἵσταμένην τὴν ταχυδρομικὴν ἄμαξαν.

Ὁ ταχυδρόμος ἵστατο πρὸ τῆς θύρας, ἀναμένων τὸν ταχυδρομικὸν σάκκον· μετ' ὀλίγον προσῆλθέ τις, φέρων στολὴν ἀγροφύλακος, εἰς ἃν παρέδωκε καλὰ θίβον τι.

«Τί νέα ἀπὸ τὴν πολιτεία, Βενιαμῖν; ἠρώτησεν ὁ ἀγροφύλαξ, παρατηρῶν μετὰ θαυμασμοῦ τοὺς ἵππους τῆς ἄμαξης.

— Τίποτε δὲν εἰζεύρω, ἀπεκρίνατο ὁ ἕτερος, φορῶν τὰς χειρίδας του. Τὰ γεννήματα εἶναι κομμάτι ὑψωμένα. Ἦκουσα ἀκόμη νὰ λένε δι' ἕνα φόνον, ποῦ ἔγινε κατὰ τὸ Σπιταλφίλντ, ἀλλὰ δὲν το πιστεύω.

— Ὅχι, εἶναι ἀληθέστατον, εἶπεν εἰς ἐπιβάτης, προκύψας τὴν κεφαλὴν ἦτο τρομερὰ δολοφονία.

— Ὁ σκοτωμένος εἶναι ἄνδρας ἢ γυναῖκα; ἠρώτησεν ὁ ταχυδρόμος χαιρετίσας.

— Εἶναι μία νέα, ἀπεκρίνατο ὁ ὁδοιπόρος· ὑποθέτου μάλιστα, πῶς...

— Ἐλα, ἔλα, Βενιαμὴν! κάμε ἡγήγορα! ἀνεφώνησεν ὁ ἡνίοχος μετ' ἀνυπομονησίας.

— Τί διάβολο, ἀκόμα νὰ τελειώσουν αὐτὰ τὰ χαρτιά, εἶπεν ὁ ταχυδρόμος· τί; κοιμᾶσθε αὐτοῦ μέσα; ἔλατε ἡγήγορα!

— Ἀμέσως, εἶπεν ὁ ταχυδρομικὸς ἐπιστάτης κομίζων τοὺς φακέλους.

— Ἀμέσως! ὑπετονθόρυσεν ὁ ταχυδρόμος· δηλαδή ὕστερα ἀπὸ ἕνα αἰῶνα. Ἐλα· δόσετε μέτα ἡγήγορα... Ἐμπρὸς ἀμαξᾶ.»

Ἐσάλπισε τὸ κέρως του καὶ ἡ ἀμαξά ἀνεχώρησεν.

Ὁ Σάικς ἔμεινεν ἀκίνητος ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἤκουσε κατὰ τὸ φαινόμενον μετ' ἀδιαφορίας τὰ λεχθέντα, ἐν μόνον σκεπτόμενος κυρίως, ποῦ νὰ ὑπάγῃ. Τέλος, ἐπέστρεψε καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ ἴχνη του, τραπείς τὴν ἄγουσαν ἀπὸ τοῦ Σπιταλφίηλντ εἰς Σαιντ-Ὀλμπανς (Saint-Albans).

Ἄλλ' ὅτε, καταλιπὼν ὀπισθέν του τὸ Λονδίον, εὐρέθη ἐν τῷ σκότει ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδῷ, αἰσθημα φόβου καὶ τρόμου κατέλαβεν αὐτόν. Πάντα τὰ ἀντικείμενα παρίσταντο εἰς τὴν τεταραγμένην φαντασίαν του φοβερὰ καὶ ἀπαισία· ἀλλὰ πάντων τρομερώτατον καὶ φρικωδέστατον ἦν τὸ φάσμα τῆς νεκρᾶς νέας, ὑπερένομιζεν ὁ κακοῦργος ὅτι κατὰ πόδας ἠκολούθει αὐτόν. Διέκρινεν ἐν τῇ σκοτίᾳ τὴν μορφήν αὐτοῦ, προχωροῦντος στυγνοῦ καὶ ἀπειλητικοῦ· ἤκουε τὸν θροῦν τῆς ἐσθῆτος τοῦ θύματός του, καὶ ὁσάκις ἔπνεεν ὁ ἄνεμος ἐνόμιζεν ὅτι ἐκόμιζεν εἰς τὰ ὠτὰ του τὴν τελευταίαν πνιγηρὰν κραυγὴν αὐτοῦ.

Ἐνίοτε ἐστρέφετο, κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ θάρρους τοῦ ἀπελπισμοῦ, ἵνα διὰ τῆς βίας τὸ ἀπομακρύνῃ. Ἄλλ' αἱ τρίχες αὐτοῦ ἔφριττον καὶ τὸ αἷμά του ἐπάγωνε, διότι τῷ ἐφάνετο ὅτι ἵστατο ἀκίνητον, προσηλοῦν ἐπ' αὐτοῦ τάλαιπη καὶ παγερὰ βλέμματά του. Ἐπεσεν ὑπτιος καὶ τὸ φάσμα πάλιν ἐστάθη πλησίον τῆς κεφαλῆς του.

Ἄς μὴ τολμήσῃ τις νὰ εἶπῃ ὅτι οἱ δολοφόνους ὑπεκφεύγουσι τὴν δικαιοσύνην. Μία μόνον στιγμή τοιούτων παροξυσμῶν, τοιούτων βασάνων ἀντιστοιχεῖ πρὸς μυρίους θανάτους.

Ἐν τινι ἀγρῷ πλησίον τῆς ὁδοῦ ὑπῆρχεν ἐν παράπηγμα, εἰς ὃ κατέφυγεν ἵνα διανυκτερεύσῃ. Πρὸ τῆς θύρας αὐτοῦ ἐφύοντο τρεῖς ὑψηλαὶ αἰγίροι, ὧν οἱ κλάδοι ἐσφριττον ἀπαισίως, σειόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ὁ δολοφόνος μὴ ἀντέχων πλέον, ἀπεφάσισε νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ. Ἐξηπλώθη εἰς μίαν γωνίαν... ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἡσυχάσῃ.

Ὅπτασθαι φρικώδεις κατεδίωκον αὐτόν, καὶ ἤνοιγεν ἔντρομος τὰ καταπεπονημένα ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας βλέφαρά του. Ἐβλεπε καθ' ὑπνους, ἀτενίζοντας αὐτόν καταχθονίως, τοὺς δύο ἐκείνους πυρίνους ὀφθαλμοὺς τοῦ πτώματος. Ἐβλεπεν αὐτοὺς πανταχοῦ, ὅπου καὶ ἂν ἔστρεφε τὸ πρόσωπον, ὡσεὶ τεραστίως ἐπολλαπλασιάζοντο.

Τῆς φρικτῆς ἐκείνης ἀγωνίας ἀπέσπασαν αὐτὸν ἀσυνήθης ταραχὴ, καὶ ἀπομεμακρυσμέναὶ κραυγαὶ ἀνθρώπων ἐπικαλουμένων βοήθειαν. Ἡ βοή ἀνθρωπίνων φωνῶν ἐν τῷ ἐρημικῷ ἐκείνῳ τόπῳ ἀνεκούφισεν οὐκ ὀλίγον αὐτόν, καίπερ δὲ προσωπικὸν διατρέχων κίνδυνον ἀνεκτίησατο θάρρος καὶ δυνάμεις, καὶ ἐξώρμησε τοῦ παραπήγματος.

Ὁ οὐρανὸς ἐφάνετο πυρίφλεκτος ὄλος· δῖναι φλογῶν, ἐξ ὧν ἐξεπέμπετο βροχὴ σπινθήρων, ἀνῆρχοντο εἰς τὰ ὕψη, φωτίζουσαι μεγάλην ἔκτασιν. Αἱ φωναὶ ἐπετεινοντο καθ' ὅσον βαθμηδὸν ἠύξανε τὸ προσερχόμενον πλῆθος καὶ διεκρίνοντο εὐκρινῶς αἱ λέξεις «Φωτιά, φωτιά!» συγχρόμεναι μετὰ τοῦ ἤχου τῶν κωδῶνων καὶ τοῦ κρότου τῶν καταπιπτουσῶν δοκῶν καὶ στεγῶν.

Εἰς τὸν δολοφόνον ἐφάνη ὅτι νέα ζωὴ ἐχύθη εἰς τὰς φλέβας του καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν ἔδραμεν εἰς τὸ μέρος τῆς πυρκαϊᾶς, διελθὼν μετὰ τάχους διὰ μέσου ἀκανθῶν καὶ τριβῶλων, φραγμῶν καὶ ρευμάτων. Ὁ κύων ἠκολούθει αὐτὸν ὑλακτῶν.

Ἐφθασεν εἰς τὸ μέρος τοῦ δυστυχήματος, καὶ εὐρέθη μεταξὺ πλῆθους ἀνθρώπων ἡμιγύμων, τρεχόντων τῆδε κἀκείσε. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά ἐκραύγαζον περιδεῆ, οἱ ἄνδρες ἐνεθάρρουν ἀλλήλους διὰ θορυβωδῶν ἐπιφανήσεων καὶ εἰς τοὺς παραχόρδους ἐκείνους ἤχους προσετίθεντο ὁ κρότος τῶν ἀντλιῶν καὶ ὁ συριγμὸς τοῦ ἐπὶ τῶν φλεγόντων ζύλων ῥιπτομένου ὕδατος. Ὁ δολοφόνος ἤνωσε τὰς κραυγὰς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἐπιλαθόμενος τῆς θέσεώς του, ὤρμησεν ἐκεῖ, ὅπου μείζων ὁ κίνδυνος.

Διήλθε τὴν νύκτα ἅπασαν ὁτὲ μὲν βοηθῶν εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ἀντλιῶν, ὁτὲ δὲ τρέχων εἰς τὰς πυρπολουμένας οἰκίας· ἀνῆρχετο εἰς κλίμακας, ἀνερριχάτο εἰς τὰς κορυφὰς στεγῶν, ἐβάδιζεν ἐν μέσῳ καπνοῦ καὶ φλογῶν ἐπὶ δαπέδων ἡμιφλέκτων καὶ σαλευομένων μηδαμῶς προσέχων εἰς τὰς ἐπικινδύνους πτώσεις κεράμων, λίθων, δοκῶν. Εὐρίσκετο πανταχοῦ, ἄτρωτος πάντοτε μένων, μῆτε ἐγκαυμά τι, μῆτε μώλωπα, μὴδ' ἀμυχὴν παθῶν. Ὅτε ἐπῆλθεν ἡ ἠώς ἢ πυρκαϊκὴ ἐσβέσθη, καὶ ἀπέμειναν μόνον καπνίζοντα ἑρείπια.

Παραελθούσης ὁμῶς τῆς πυρετώδους ἐκείνης ἐξάψεως, ἡ φοβερὰ συνειδήσις τοῦ ἐγκλήματός του ἐπανῆλθεν αὐθις εἰς τὸν νοῦν τοῦ δολοφόνου μετὰ μείζονος ἐντάφσεως. Ἐκύτταζεν ἀνησύχως

περὶ αὐτὸν, διότι τῷ ἐφαινετο ὅπου συνωμίλου καθ' ὁμίλους ἄνθρωποι, ὅτι περὶ αὐτοῦ ἦν ὁ λόγος. Ἐποίησεν ἐν σπουδῇ σημείον τι εἰς τὸν κύνα του, καὶ ἀπεμακρύνθησαν λαθραίως τοῦ τόπου ἐκεῖνου. Ἀνθρώποι τινες καθήμενοι πλησίον μιᾶς ἀντλίας, ἰδόντες αὐτὸν τὸν προσεκάλεσαν, ἵνα παρακαθῆσθε πῆ ἀναψυκτικὸν τι ποτόν· ἔφαγε μετ' αὐτῶν ὀλίγον ἄρτον καὶ κρέας, ἐν ᾧ δ' ἔπινε ποτήριον ζύθου ἤκουσε τοὺς ἐκ Λονδίνου πυροσβέστας ὁμιλοῦντας περὶ τοῦ φόνου. «Φαίνεται, εἶπεν εἰς τούτων, πῶς τῷ ἔστριψε κατὰ τὸ Μπέρμιγκαμ· ἀλλὰ ἄλλοι γρήγορα θά τον πιάσουν· ἡ ἀστυνομία ἤρθε τὸ κατόπιν του, καὶ ἴσα μὲ αὐριοῦν τὸ βράδυ θά τον κυνηγοῦν εἰς ὄλον τὸ βασίλειον.»

Ὁ Σάικς ταῦτ' ἀκούσας ἐσηκώθη καὶ ἔφυγεν ἐν βίᾳ, ἐβάδισε δὲ μέχρις οὗ κατέπεσεν ἐκ τοῦ κόπου· τότε κατεκλίθη παρὰ τὸ χεῖλος ἑνὸς ρεύματος καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ πολὺ ὕπνον βαρὺν καὶ τεταραγμένον. Ἐγερθεὶς ἐξηκολούθησε πλανώμενος, ἀμφιρρεπῆς καὶ ἀναποφάσιτος καὶ μετὰ τρόμου συλλογιζόμενος πῶς θά διέλθῃ τὴν νύκτα κατὰμονος.

Αἴφνης ἐπῆλθεν αὐτῷ ἰδέα ἀπογνώσεως· νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Λονδίνον.

«Ἐκεῖ τοῦλάχιστον, ἐσκέφθη, θά ἔχω κἀνένα ὁποῦ νὰ ὁμιλῶ, ὅ τι καὶ ἂν συμβῇ· εἶναι καλὸν μέρος διὰ νὰ κρυφθῶ τώρα ὁποῦ τρέχουν καὶ μὲ γυροῦν ἐξώ. Δὲν ἤμπορῶ νὰ μείνω μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας, καὶ νὰ βιάσω τὸν Φέιγγιν νὰ μου δώσῃ τὰ ἔξοδα νὰ τραβήξω κατὰ τὴν Γαλλίαν; Ὁ διάβολος νὰ με πάρῃ, πρέπει νὰ κάμω αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν.»

Ἀκολουθῶν λοιπὸν τὰς μᾶλλον ἀποκέντρος ὁδοὺς ἐπέστρεφεν εἰς Λονδίνον, σκοπῶν ἅμα ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς νὰ μεταβῇ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Φέιγγιν. Ἐπειδὴ ὅμως δυνατὸν ἦτο νὰ προδοθῇ ἕνεκα τοῦ παρακολουθοῦντος αὐτὸν κυνός, ἀπεφάσισε νὰ τον πνίξῃ. Λαβὼν δὲ βαρὺν λίθον, ἔδρασε αὐτὸν ἐν τῷ μανδηλίῳ του. Πλησίον ἔρρεε μικρὸν ποτάμιον· ἐκάλεσε τὸν κύνα, ἀλλ' οὗτος φοβηθεὶς τὰ βλοσυρὰ τοῦ κυρίου του βλέμματα ἐτράπη ὀρμεμφύτως εἰς φυγὴν. Ἐπὶ ματαίῳ προσεκάλεσεν ἐπανειλημμένως αὐτόν· ἰδὼν ὅτι δὲν ἐπέστρεφεν, ἀπεφάσισε νὰ ἐξακολουθήσῃ μόνος τὸν δρόμον του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'

Συνέντευξις τοῦ Μῶνξ μετὰ τοῦ κυρίου Μπράουνλω.

Ἐπλησίαζε νὰ ἐπέλθῃ νύξ, ὅτε ὁ κύριος Μπράουνλω κατῆλθε μεθ' ἑτέρων δύο ῥωμαλέων ἀνδρῶν ἐκ τινος ἀγοραίου ὀχήματος σταθέντος πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας του. Οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν, ὑπέκριντες εἰς ἕν νεῦμά του, ἐξήγαγον ἕτερον ἐπιβάτην ἐκ τῆς ἀμάξης καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν διὰ τῆς βίρας εἰς τὴν οἰκίαν. Ἦν δ' οὗτος ὁ Μῶνξ.

Ὁ Μπράουνλω προπορευθεὶς, εἰσήγαγεν αὐτοὺς ἐν σιγῇ εἰς ἐνδότερόν τι δωμάτιον τῆς οἰκίας. Πρὸ τῆς θύρας ὅμως τοῦ δωματίου σταθεὶς ὁ Μῶνξ ἤρνετο νὰ εἰσέλθῃ, ἀμφοτέροι δὲ οἱ θεράποντες τοῦ κυρίου Μπράουνλω, ἐκύτταξαν αὐτὸν ἐρωτῶντες διὰ τοῦ βλέμματος περὶ τοῦ πρακτέου.

«Εἰξέυρει εἰς τί ἐκτίθεται ἀρνούμενος, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω· ἂν ἐξακολουθήσῃ ἐπιμένων, ἐξαγάγετε αὐτὸν τῆς οἰκίας, φωνάξατε τὴν ἀστυνομίαν καὶ ἐπ' ὀνόματί μου καταγγείλατέ τον, ὡς πλαστογράφον.

— Πῶς τολμᾶτε νὰ μ' ἀποκαλῆτε οὕτως; ἠρώτησεν ὁ Μῶνξ.

— Καὶ σεῖς, νέε, πῶς τολμᾶτε νὰ με ἐξαναγκάζητε νὰ σας καταγγείλω; ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω, ἰδὼν αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτί. Θὰ παρεφρονήσατε, ἂν ζητεῖτε νὰ ἐξέλθῃτε ἐντεῦθεν. Ἀφήσατέ τον. Ἦμπορεῖτε τώρα νὰ ἀπέλθῃτε, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ σας ἀκολουθήσωμεν. Σᾶς λέγω δὲ ὅτι μόλις πατήσῃτε τὸν πόδα εἰς τὴν ὁδὸν καὶ θά σας συλλάβωσι, κατηγορούμενον ἐπὶ δόλω καὶ κλοπῇ· ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι ἀμετάτρεπτος.

— Ἐν τίνι δικαίωματι μὲ συνελάβετε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ μ' ἐφέρατε ἐδῶ διὰ μέσου αὐτῶν τῶν παληανθρώπων;

— Ἐν τῷ δικαίωματί μου, ἀπεκρίνατο ὁ Μπράουνλω. Ἀναλαμβάνω πᾶσαν τὴν εὐθύνην τῆς πράξεως· ἂν ἔχετε παραπονοῦν ὅτι ἐστερήθητε τῆς ἐλευθερίας σας, ἀποτάθητε εἰς τὴν δικαιοσύνην· ἡδύνασθε νὰ φύγητε καθ' ὁδὸν, ἀλλ' ἐκρίνατε συνετώτερον νὰ καθήσῃτε ἡσυχος· —ἀλλὰ καὶ ἐγὼ θά προσφύγω εἰς τὴν δικαιοσύνην· ἂν μ' ἐξαναγκάσῃτε εἰς τοῦτο, μὴ ἀναμένητέ τι ἐκ τῆς ἐπιεικειᾶς μου.»

Ὁ Μῶνξ προφανῶς εὕρισκετο ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ. Ἰστατο ἀμφιρρεπῆς.

«Σπεύσατε νὰποφασίσῃτε τι ὀριστικῶς, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω ἡσυχῶς καὶ εὐσταθῶς. Ἄν προτιμᾶτε νὰ σας καταγγείλω ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ νὰ επισύρω καθ' ὑμῶν τιμωρίαν φρικτὰν, ἀφ' ἧς ὅμως δὲν θά δύναμαι νὰ σας ἀπαλλάξω, ἐξέλθετε.»

Ὁ Μῶνξ ἐφέλλισεν ἀσυναρτήτους τινὰς λέξεις καὶ ἔστη καὶ αὐθις ἀμηχανῶν ἐπὶ τινὰς στιγμάς. Ἀλλὰ μετὰ νέαν παρακλήσειν τοῦ Μπράουνλω εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν καθέδραν. Ὁ Μπράουνλω παρήγγειλεν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς θεράποντας νὰ κλειδώσωσι τὴν θύραν καὶ νὰ περιμένωσιν ἐκεῖ, μέχρις οὗ σημάνῃ τὸν κώδωνα ἵνα τοὺς προσκαλέσῃ.

«Ὁραία συμπεριφορὰ, εἶπεν ὁ Μῶνξ, ἀφελὼν τὸν πῖλον καὶ τὸν μανδύαν του· τοιαύτην ἔπρεπε νὰ ἀναμένω ἀπὸ παλαιὸν φίλον τοῦ πατρός μου!

— Νέε μου, ἴσα ἴσα διότι ἤμην παλαιὸς φίλος τοῦ πατρός σας, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω· διότι ἅπασαι αἱ ἐλπίδες τῶν εὐδαιμόνων χρόνων τῆς νεότητός μου ἐπανεπαύοντο ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς του, τοῦ θελκτικοῦ ἐκείνου πλάσματος, ὅπερ ὁ Θεὸς ἀνεκάλεσε παρ' αὐτῷ ἐν νεαρῇ ἡλικίᾳ, καὶ ὅπερ κατέλιπέ με ἐδῶ μόνον καὶ ἔρημον· διότι μετ' ἐμοῦ γονυκλινῆς ἐδεσθήη παρὰ τὴν νεκρικὴν κλίνην τῆς προσφιλοῦς ἀδελφῆς του, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶχεν ὀρισθῆ ὁ γάμος ἡμῶν. . . ἀλλ' ὁ Θεὸς ἄλλως ἠδύοκῆσε. . . διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἀλγοῦσα καρδιά μου συνεδέθη μετὰ τῆς ἰδικῆς του μέχρι τοῦ θανάτου του, ἂν καὶ πολλὰ διέπραξε σφάλματα καὶ εἰς πολλὰς ὑπέπεσε πλάνας· διότι αἱ παλαιαὶ αὐταὶ ἀναμνήσεις πληροῦσιν εἰσέτι τὴν ψυχὴν μου καὶ μόνη ἡ ὄψις σας ἀναζωπυρεῖ αὐτάς· διὰ πάντα ταῦτα εἰμι διαθειμένους νὰ φεισθῶ ὑμῶν τώρα, ναι, Ἐδουάρδε Λήφορντ, καὶ τώρα ἀκόμη, καὶ νὰ ἐρυθριῶ βλέπων ὑμᾶς ἀνάξιον τοῦ ὀνόματός του.

— Τὸ ὄνομα δὲν ἔχει κάμμειαν σχέσιν, εἶπεν ὁ Μῶνξ σφόδρα ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς συγκινήσεως τοῦ γέροντος. Τί με μέλει διὰ τὸ ὄνομα;

— Σᾶς δὲν σας μέλει, τὸ εἰξεύρω, ἀπεκρίνατο ὁ κ. Μπράουνλω· ἀλλ' ἦτο τὸ ὄνομα καὶ ἐκείνης, καίτοι δὲ παρῆλθε μακρὸν χρόνον διάστημα, ὅμως συγκινεῖται ἔτι καὶ αἰμάσσει ἡ καρδιά μου, ὅταν ἀκούω αὐτὸ προπερόμενον, καὶ ἀπὸ ξένα ἀκόμη χεῖλη. Μεγάλως δ' εὐχαριστήθη διότι ἠλλάξατε αὐτό.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι καλὰ καὶ ἅγια, εἶπε μετὰ μακρὰν σιγὴν ὁ Μῶνξ, ὅστις διὰ χειρονομιῶν καὶ ἀτάκτων κινήσεων προέδιδε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ἀνυπομονησίαν του, ἐν ᾧ κύριος Μπράουνλω ἀπέκρυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον. Τί με θέλετε ὅμως;

— Ἐχετε ἓνα ἀδελφόν, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω καταστείλας τὴν συγκίνησίν του, ἓνα ἀδελφόν τοῦ ὁποίου σᾶς εἶπα κρυφὰ εἰς τὸ οὖς τὸ ὄνομα καθ' ὃδὸν ὅτε σᾶς ἠκολούθουν, ὅπερ καὶ μόνον ἤρκεσε νὰ σας πείσῃ νὰ με ἀκολουθήσητε ἕως ἐδῶ, μετ' ἐκπλήξεως καὶ τρόμου.

— Δὲν ἔχω κανένα ἀδελφόν, ἀπεκρίνατο ὁ Μῶνξ. Εἰξεύρετε κάλλιστα ὅτι ἤμην μονογενῆς υἱός. Τί λοιπὸν κάθησθε καὶ λέγετε;

— Ἀκούσατε τί θά σας εἶπω, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μπράουνλω, καὶ θάλλάξῃτε τρόπον ὀμιλίας. Εἰξεύρω κάλλιστα ὅτι εἴσθε ὁ μόνος καὶ ἄθλιος καρπὸς ὀλεθρίου γάμου, ὃν ἔνεκεν οἰκογενειακῆς ὑπερφηφάνειας καὶ καταπτύστου φιλοδοξίας ἠνάγκασαν τὸν πατέρα σας νὰ συνδέσῃ, νεώτατον ἔτι.

— Δὲν μοῦ χρειάζονται τὰ κοσμητικὰ σας ἐπιθέτα, εἶπεν ὁ Μῶνξ σαρωδιῶν γελάσας. Ἀναγνωρίζετε τὸ πρᾶγμα καὶ τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ.

— Ναι, ἀλλ' εἰξεύρω ἐπίσης, ἐξηκολούθησεν

ὁ προσβύτης, τὰς δυστυχίας, τὰς βασάνους, τὰς ἀγωνίας, ἅστινας ὑπέστησαν ἀμφότεροι οἱ γονεῖς σας· εἰξεύρω πόσον ἐβάρυνεν αὐτοὺς ὁ δεσμός τοῦ γάμου καὶ πόσον ἐδηλητηρίασε τὴν εὐτυχίαν τοῦ βίου των. Εἰξεύρω πῶς τὴν ψυχρὰν φιλοφροσύνην ἐπηκολούθησαν ἔριδες, πῶς τὴν ἀδιαφορίαν διεδέχθη ἡ ἀποστροφή, τὴν ἀποστροφήν τὸ μῖσος καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ἀπόγνωσις. Πῶς κατόπιν ἐχωρίσθησαν, καὶ ἀδυνάτου ὄντος τοῦ διαζυγίου, ἀπεφάσισαν μακρὰν ἀλλήλων νὰ λησμονήσωσι τὰς προτέρας βασάνους των. Ἡ μήτηρ σας κατώρθωσε μετὰ μικρὸν νὰ λησμονήσῃ τὰ πάντα· ἀλλ' ὁ πατήρ σας δὲν το κατώρθωσε.

— Τέλος ἐχωρίσθησαν, ὑπέλαβεν ὁ Μῶνξ· λοιπὸν τί ἄλλο;

— Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν χωρισμὸν των, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω, ἡ μήτηρ σας ἐλησμόνησε τὸν κατὰ δέκα ἔτη νεώτερον αὐτῆς πατέρα σας, διασκεδάζουσα ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ· ἀλλ' οὗτος, οὐ τὸ μέλλον κατεστράφη, μείνας ἐν Ἀγγλίᾳ, συνέδεσε νέας γνωριμίας. Ἐλπίζω ὅτι ἡ λεπτομέρεια αὕτη τοῦλάχιστον δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς ὑμᾶς;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ Μῶνξ ἀποστρέψας τὴν κεφαλὴν καὶ κτυπήσας ὀργίλως διὰ τοῦ ποδὸς τὸ δάπεδον, ὡς ἄνθρωπος ἀπόφασιν ἔχων τὰ πάντα νάρνηθῇ ὅχι, τίποτε δὲν γνωρίζω.

— Ὁ τόνος τῆς φωνῆς σας καὶ ἡ διαγωγὴ σας ἐν γένει, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, με βεβαιοῦσιν ὅτι οὐδέποτε ἐλησμονήσατε αὐτόν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἡ ἀνάμνησις του σᾶς παροργίζει. Σᾶς ὀμιλῶ περὶ γεγονότων συμβάντων πρὸ δεκαπενταετίας, ὅτε μόλις ἦσθε ἑνδεκαετής, ὁ δὲ πατήρ σας τριάκοντα καὶ ἐνὸς ἐτῶν· διότι, ἐπαναλαμβάνω, ἦτο παιδίον ἀκόμη, ὅτε ὁ πατήρ του τὸν ἠνάγκασε νὰ νυμφεθῇ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ νὰντρέξω εἰς γεγονότα κηλιδοῦντα τὴν μνήμην τοῦ πατρός σας, ἢ ἐπιθυμῆτε νὰ μ' ἀπαλλάξῃτε τῆς δυσχεροῦς ταύτης ὑποχρέωσεως, ἀποκαλύπτοντές μοι τὴν ἀλήθειαν.

— Οὐδὲν ἔχω νὰποκαλύψω, ἀπεκρίνατο ὁ Μῶνξ, προφανῶς τεθορυβημένος· ἐξἠκολούθησατε ὅμως, ἀφ' οὗ οὕτω θέλετε.

— Αἱ νέαι ἐκεῖναι γνωριμίαι, ἦσαν εἰς ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, οὗ ἡ σύζυγος εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ἑξ μηνῶν καὶ τὰ δύο τέκνα του· εἶχε περισσότερα, ἀλλὰ μόνον δύο τῷ ἀπέμειναν· δύο κοράτσια· ἡ μία ἦτο δεκαοκταετής καὶ ὠραία ὡς ὁ ἥλιος· ἡ ἄλλη μόλις δύο ἢ τριῶν ἐτῶν.

— Καὶ τί με ἐνδιαφέρουν αὐτὰ; ἠρώτησεν ὁ Μῶνξ.

— Κατόπιν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ κ. Μπράουνλω, μὴ δοῦς προσοχὴν εἰς τὴν διακοπὴν, οὐ μακρὰν τῆς κατοικίας τοῦ πατρός σας· ἐγνωρίσθησαν ἐντὸς ὀλίγου καὶ ἐσχέτισθησαν

μετ' ἀλλήλων πολύ. Ὁ πατήρ σας ἐκέκτητο σπάνια πλεονεκτήματα· εἶχε τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν χάριν τῆς ἀδελφῆς του. Καὶ βαθυμυδὸν ἢ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπηύξανε καθ' ὅσον ἤξανε καὶ αἱ σχέσεις των· δυστυχῶς ὁ μὲν δὲν τον ἠγάπησεν αὐτὸς μόνον· ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη του.»

Ὁ πρεσβύτερος διεκόπη ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν ἀμέσως τὸν λόγον του, ἰδὼν ὅτι ὁ Μὼνξ ἔδρανε τὰ χεῖλη, προσηλωμένα ἔχων τὰ βλέμματα εἰς τὸ ἔδαφος.

«Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ὁ πατήρ σας ἐμνηστεύσατο τὴν ἀγγελικὴν ἐκείνην κόρην, ἥτις πρώτη ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἔρωτα διάπυρον καὶ ἐγκάρδιον.

— Ἡ ἱστορία σας δὲν θὰ τελειώσῃ βλέπω, παρετήρησεν ὁ Μὼνξ.

— Εἶναι θλιβερά καὶ ἀληθὴς ἱστορία, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, καὶ συνήθως αἱ τοιαῦται ἱστορίαι εἰσὶ μακραί. Ἦν εἶχον νὰ σας διηγηθῶ ἱστορίαν τινὰ ἀμιγροῦς εὐτυχίας, θὰ ἤμην συντομώτατος. Τέλος, εἰς τῶν πλουσίων συγγενῶν, οὗ ἠθέλησαν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν προστασίαν θυσιάζοντες τὸν πατέρα σας (τὰ τοιαῦτα συμβαίνουν συχνά), ἀπέθανε, καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ὅπερ ἐμμέσως ἐπήνεγκε, κατέλειπε αὐτῷ ὅ τι ἐθεόρει πανάκειαν πάσης λύπης. . . χρήματα. Ἐδέησεν ὁ πατήρ σας νὰ μεταβῆ παραχρῆμα εἰς Ῥώμην, ὅπου εὗρισκετο ὁ συγγενὴς ἐκεῖνος πρὸς βελτίωσιν τῆς πασχούσης υγιείας του, καὶ ὅπου ἀπέθανεν, ἀφεί τις ὑποθέσεις του λίαν περιπεπλεγμένας. Ὁ πατήρ σας ἀνεχώρησε, προσεβλήθη ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ θανασίμου ἀσθενείας, εὐθὺς δ' ὡς ἔμαθε τοῦτο ἡ ἐν Παρισίοις εὗρισκομένη μήτηρ σας μετέβη ἐκεῖ, παραλαβοῦσα καὶ ὑμᾶς μετ' αὐτῆς. Τὴν ἐπιούσαν τῆς μεταβάσεώς σας, ὁ πατήρ σας ἀπέθανεν ἀδιάθετος, ἀδιάθετος, μ' ἐννοεῖτε, εἰς τρόπον ὥστε σὺν πάσῃ ἡ περιουσία του περιήρχετο εἰς τὴν μητέρα σας καὶ ὑμᾶς ἐξ ἀδιαθέτου.»

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως ὁ κ. Μπράουνλω ἐσταμάτησεν, ἄλλαξε θέσιν, ὡς ἀνθρώπος ἀνακουφισθεὶς ἐκ μεγάλου βάρους, καὶ ἔφερε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ φλέγοντος μετώπου του. Ὁ δὲ Μὼνξ ἤκουε μετὰ προσοχῆς μεγίστης, καίπερ μὴ τολμῶν νὰ ἐνίσχῃ κατὰ πρόσωπον τὸν πρεσβύτερον.

«Πρὸ τοῦ ταξιδίου του, ὁ πατήρ σας διερχόμενος ἐκ Λονδίνου, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω βραδέως καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπων τὸν Μὼνξ, ὁ πατήρ σας ἤλθε νὰ με ἴδῃ.

— Δὲν ἤκουσά ποτε περὶ αὐτοῦ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μὼνξ μετὰ προσπεποιημένης δυσπιστίας, προφανῶς ὁμῶς σφόδρα ταραχθεὶς διὰ τὴν δυσάρεστον πληροφορίαν.

— Ἦλθε νὰ με ἴδῃ καὶ μοὶ ἀφῆκε μετὰ ξὺ ἀλλων καὶ μίαν εἰκόνα, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου

γραφεῖσαν, τῆς δυστυχοῦς ἐκεῖνης νέας, τῆς μνηστῆς του, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ φήσῃ αὐτὴν εἰς ξένας χεῖρας, ἐπειδὴ διὰ τὸ βιαστικὸν τοῦ ταξιδίου του δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν κομίσῃ μετ' αὐτοῦ· κατετρέχετο ὑπὸ πολυπληθῶν μεριμνῶν καὶ τύψεων συνειδότης· ἀορίστως καὶ πῶς ἀσυναρτήτως μοὶ εἶπεν ὅτι κατέστρεψε καὶ ἠτίμασε μίαν οἰκογένειαν· μοὶ ἐνεπιστεύθη ὅτι προστίθετο νὰ ἐξαργυρώσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν του, νὰ φήσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ εἰς ὑμᾶς μέρος αὐτῆς, καὶ νὰ φύγῃ διὰ παντός. Ἐμάντευσα δὲ ὅτι δὲν ἐσκόπει νὰ φύγῃ μόλιος. Καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν, τὸν παιδικὸν του φίλον, δὲν ἐξηγήθη πλατύτερον. Μοὶ ὑπεσχέθη ὁμῶς νὰ μοὶ γράψῃ, νὰ μοὶ ἠμολογήσῃ τὰ πάντα, καὶ νὰ με ἴδῃ ἅπαξ ἔτι προτοῦ νὰ φύγῃ. Ἀλλὰ φεῦ! τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν εἶδον διὰ τελευταίαν φοράν. Οὐδεμίαν ἐπιστολὴν πρὸ αὐτοῦ ἔλαβον καὶ δὲν τον ἐπαιδεῖδον πλέον.

— Μετέβην, προσέθηκεν ὁ κ. Μπράουνλω μετὰ τινὰς στιγμὰς σιγῆς, εἰς τὸ μέρος τοῦ. . . (δύναμαι νὰ μεταχειρισθῶ τὴν γλῶσσαν τοῦ κόσμου, διότι νῦν αὐτὸς ἀδιαφορεῖ ἂν ὁ κόσμος δεικνύται ἐπιεικῆς ἢ ἀυστηρὸς πρὸς αὐτὸν) τοῦ ἐνόχου ἔρωτός του, ἀπόφασιν ἔχων, ἂν οἱ φόβοι μου ἦσαν πραγματικοί, νὰ νῆλαθῶ τὴν προστασίαν τῆς δυστυχοῦς ἐκεῖνης νέας. Ἀλλ' ἡ οἰκογένειά της εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ ἑβδομάδος νύκτωρ, ἀφ' οὗ ἐτακτοποίησε προηγουμένως τὰς ὑποθέσεις αὐτῆς· οὐδεὶς δὲ εἶξευρε ποῦ μετέβη, ἢ διατί ἀνεχώρησε.»

Ὁ Μὼνξ ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως καὶ μειδίαμα θριάμβου διέστειλε τὰ χεῖλη του.

«Ὅτε δὲ ὁ ἀδελφός σας, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, πλησιάσας τὸ κάθισμά του πρὸς τὸν Μὼνξ, ὅτε ὁ ἀδελφός σας, παιδίον δυστυχῆς ἐγκαταλειμμένον, ἰσχνὸν καὶ βακένδυτον, εὗρέθη, οὐχὶ ἐκ τύχης, ἀλλ' ἐκ προνοίας, εἰς τὸν δρόμον μου, καὶ ἔσωσα αὐτὸν ἀπὸ τῆς κακίας καὶ τῆς ἀτιμίας. . .

— Πῶς! ἀνεκράγασεν ὁ Μὼνξ ἔκθαμβος.

— Ναι, ἐγὼ τὸν ἔσωσα. Βλέπω ὅτι ἡ διηγήσις μου σᾶς ἐνδιαφέρει ἐπὶ τέλους, καθὼς σᾶς εἶπον. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἑβραῖος, ὁ πανοῦργος συνόνοχος σας, δὲν σας εἶπε τὸ ὄνομά μου, διότι βεβαίως θὰ ἐνόμιζεν ὅτι σᾶς ἦτο παντάπασι ἀγνωστος. Ὅτε τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἐσώθη πρὸ ἐμοῦ, μὲ κατέπληξεν ἡ μεγάλη ὁμοιότης του μετὰ τῆς εἰκόνας, περὶ ἧς σᾶς ἔκαμα λόγον. Εὐθὺς ὡς εἶδον αὐτὸ, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του μοὶ ἀνέμνησαν γνωστὴν φυσιογνωμίαν, ἀλλὰ πάντα ἀορίστως καὶ ὡς ἐν ὄνειρῳ. Δὲν εἶναι χρεια νὰ σας εἶπω πῶς μοὶ ἠρπάγη προτοῦ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν του. . .

— Διατί δὲν εἶναι χρεια; ἠρώτησεν ὁ Μὼνξ.

— Διότι πάσας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας τὰς εἰξέυρετε κάλλιον ἐμεῦ.

— Ἐγώ ;

— Εἶναι ἀνωφελεῖς αἱ ἀρνήσεις, ἀπεκρίνατο ὁ κ. Μπράουνλω. Θά σας δείξω ὅτι καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα ἀκόμη εἰξεύρω.

— Δὲν ἔχετε κἀμμίαν ἀπόδειξιν νὰ προσαγάγητε ἐναντίον μου, ἐτραύλισεν ὁ Μώνξ. Σᾶς προκαλῶ νὰ προσαγάγητε, ἂν δύνασθε.

— Θὰ ἴδωμεν, ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτερος, προσηλώσας ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἑταστικόν. Ἀπόλεσα τὸ παιδίον αὐτὸ, καὶ πᾶσαι αἱ προσπάθειαι μου πρὸς ἀνέυρεσίν του ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς· ἀποθανούσης τῆς μητρὸς σας, εἰξευρα ὅτι ὁ μόνος δυνάμενος νὰ διαρωτίσῃ τὸ μυστήριον τοῦτο εἴσθε ὑμεῖς. Ἐμαθον ὅτι εἴχετε ἀναχωρήσει εἰς τὰ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαῖς κτήματά σας, καὶ ἡ ἀναχώρησις σας, — εἶναι ἀνάγκη νὰ το εἶπω ; — σκοπὸν εἶχε τὴν ἀποφυγὴν δυσχρόστων καταδιώξεων· ἕκαμα αὐτὸ τὸ ταξίδιον, ἀλλ' εἴχετε ἀπέλθει τῶν Ἰνδιῶν πρὸ τινων μηνῶν καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἐπεστρέψατε εἰς Λονδίνον· ἀλλ' οὐδεὶς εἰξευρε τὴν διεύθυνσίν σας. Ἐπληθύνθητε εἰς Ἀγγλίαν· οἱ ἀνταποκριταὶ σας ἠγνόουν ποῦ διαμένετε· μοὶ εἶπον, ὅτι δὲν εἴχετε μόνιμον κατοικίαν, ὅτι ἐνίοτε ἐμένετε ὀλίγας ἡμέρας καὶ ἐνίοτε ἐξηφανίζεσθε ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐσυχνάζετε εἰς τὰ αὐτὰ καταγῶγια καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν συντρόφων, τῶν ἀτίμων συντρόφων, οὓς ἐγνωρίσατε κατὰ τὴν πολυτάραχον νεότητά σας. Ἐπὶ πολλὸν χρόνον εἰργάσθητε δραστηρίως, ὅπως σᾶς ἀνέυρω, ἀλλὰ μάλισ πρὸ δύο ὥρων κατώρθωσα τοῦτο.

— Καὶ τώρα μὲ βλέπετε ἐνώπιόν σας, εἶπεν ὁ Μώνξ ἐγερθεὶς μετ' ἤθους εὐσαθοῦς, ἔ, ἔπειτα; Πλαστογραφία καὶ δόλος εἶναι λέξεις μεγάλαι, τὰς δικαιολογεῖτε ὅμως διὰ δὲν εἰξεύρω τίνος ὁμοιότητος ἐνὸς μάγικα τοῦ δρόμου μὲ μίαν ζωγραφιά· καὶ λέγετε ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου· ἀλλὰ δὲν εἰξεύρετε οὐδὲ ἂν ἐγεννήθη παιδίον ἐκ τῆς ἐνώσεως ἐκείνης.

— Δὲν τὸ εἰξευρα, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, ἐγερθεὶς καὶ αὐτός· τὸ ἔμαθα ὅμως πρὸ δεκαπέντε μῶλις ἡμερῶν. Ἐχετε ἓνα ἀδελφὸν καὶ τὸ εἰξεύρετε· καὶ ἐτι πλέον, τὸν γνωρίζετε. Ἐπῆρχε μία διαθήκη ἡ μήτηρ σας τὴν ἐξηφάνισε, καὶ σᾶς ἐνεπιστεύθη θηήσκουσα τὸ μυστικόν. Ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκείνῃ ἐγένετο μνεῖα παιδίον τινός, καρποῦ προφανῶς τῶν σχέσεων ἐκείνων· τὸ παιδίον τὸ συνητήσατε, ἡ δὲ μετὰ τοῦ πατρὸς του ὁμοιότης διήγειρε τὰς ὑπονοίας σας. Μετέβητε εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του· ὑπῆρχον ἀποδείξεις—ἀποδείξεις ἐπὶ πολλὸν χρόνον κεκρυμμένα, — περὶ τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς μεθ' ὑμῶν συγγενείας του· τὰς ἀποδείξεις ἐκείνας ἐξηφανίσατε, καὶ εἶπετε περὶ αὐτῶν τὰ ἔζηξεν εἰς τὸν ἀτίμον συνένοχόν σας, τὸν Ἑβραῖον. «Αἱ μόναι ἀποδείξεις περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ

παιδίου εὐρίσκονται εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἡ γρηῃ ἀστρίγγλα εἰς τὴν ὁποίαν ἡ μητέρα τὰ ἔδωκε, σαπίζει τώρα εἰς τὸν τάφον.» — Ἰὲ ἀνάξιε, δόλιε, ἀνανδρε, σὺ ὁ βουλευόμενος ἐντὸς ζοφερῶν καταγωγῶν μετὰ κλεπτῶν καὶ φονέων! σὺ, τοῦ ὁποίου αἱ ἄτιμοι μηχανορραφαῖαι ἐπήνεγκον τὸν βίαιον θάνατον γυναικὸς χιλιάκις καλλιτέρας σου! σὺ, ὅστις ἀπὸ βερεφικῆς κοιτίδος ἐπέφερες θλίψιν καὶ ἀπελπισίαν εἰς τὸν πατέρα σου· σὺ ὅστις ἐπὶ τοῦ προσώπου σου, ἀληθοῦς κατόπτρου τῆς ψυχῆς σου, φέρεις τὰ σημεῖα ἐπαισχύντων ἀσθενειῶν, προϊόντων χαμερπῶν παθῶν καὶ ὀργίων. . . Ἐδοῦρδε Λήφορντ τολμᾶς ἀκόμη νάντιταχθῆς εἰς ἐμέ;

— Ὅχι, ὄχι, ὄχι! ἀπεκρίνατο ὁ ἀνανδρος ἐκεῖνος, καταβληθεὶς ἐκ τοιαύτης προσβολῆς.

— Δὲν ὑπάρχει λέξις, ἀνεφώνησεν ὁ πρεσβύτερος, λέξις, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ εἰξεύρω. Αἱ σκιαὶ ἐκεῖναι τὰς ὁποίας εἶδες ἐπὶ τοῦ τοίχου, περισηνήγηγον τὰ μυστικά σου καὶ μοὶ τὰ ἐμαρτύρησαν. Ἡ θέα τοῦ καταδιωκόμενου ἐκείνου παιδίου συνεκίνησε καὶ αὐτὴν τὴν κακίαν, καὶ ἐνέβαλεν αὐτῇ τὸ θάρρος ἂν μὴ καὶ τὰ προσόντα τῆς ἀρετῆς. Ἐπηρεολούθησε δολοφονία, ἧς εἴσαι λόγῳ, ἂν μὴ καὶ ἔργῳ, συνεργός.

— Ὅχι, ὄχι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μώνξ. Δὲν... δὲν εἰξεύρω τίποτε περὶ αὐτοῦ. Ἰσα ἴσα ὑπήγαινα διὰ νὰ πληροφορηθῶ ἀκριβῶς περὶ τοῦ πράγματος, ὅτε μὲ εὔρατε· δὲν εἰξευρα τὴν αἰτίαν τοῦ κακουργήματος· ὑπέθετα ὅτι ἦτο συνέπεια ἔριδος.

— Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἐδολοφονήθη, διότι ἀνεκόνωσε μέρος τῶν μυστικῶν σας, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω. Θέλετε τώρα νὰ μοὶ ἀνακοινώσητε ὅλα ;

— Ναί.

— Θέλετε νὰ ἐπαναλάβητε αὐτὰ ἐνώπιον μαρτύρων, καὶ νὰ πιστοποιήσητε εἰλικρινῶς τὰ γεγονότα διὰ τῆς ὑπογραφῆς σας ;

— Ὑπόσχομαι καὶ αὐτό.

— Θέλετε νὰ μείνετε ἐδῶ ἡσυχος μέχρις οὗ συνταχθῇ ἡ ἔκθεσις αὐτῆ καὶ νὰ με συνοδεύσητε εἰς οἰονδήποτε τόπον ἠθελον κρίνῃ κατάλληλον διὰ νὰ ποιήσητε τὴν ἑμολογίαν ;

— Ἐὰν ἐπιμένετε, παραδέχομαι καὶ τοῦτο, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ.

— Ἀνάγκη νὰ πράξητε καὶ τι πλεῖότερον, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω· νὰ ποδώσητε εἰς τὸ ἄθῳν παιδίον τὴν κληροδοτηθεῖσαν αὐτῷ περιουσίαν. Δὲν ἐλησμονήσατε τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης. Ἐκτελέσατε τὰναφερόμενα εἰς τὸν ἀδελφόν σας μέρη, καὶ ὑπάγετε ἀκολούθως ὅπου ἀγαπάτε· δὲν θὰ ἔχομεν πλέον ἀνάγκην νὰ σας ἐπανίδωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.»

Ἐν τῷ ὁ Μώνξ ἐβάδιζεν ἐν ἀγωνίᾳ ἐν τῷ δωματίῳ, ἀμφιρρέπων μεταξὺ φόβου καὶ μίσους, μεταξὺ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πατρικοῦ φίλου καὶ τεχνασμάτων πρὸς ἀπόκρουσιν αὐτῶν, ἡ θύρα

ηνοίχθη ἀποτόμως καὶ εἰσῆλθεν ὁ κ. Λόσπερν, σφόδρα τεταραγμένος.

«Θὰ συλληφθῆ, ἀνεκραύγασε, θὰ συλληφθῆ ἀπόψε!

— Ὁ φονεὺς; ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλο.

— Ναι, ναι, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρός. Εἶδαν τὸν σκύλον του πλανώμενον πλησίον μιᾶς σεσαθρωμένης οἰκίας, καὶ χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν ὁ κύριός του ἐκρύβη ἐκεῖ ἢ θὰ ὑπάγῃ νὰ κρυβῆ τὴν νύκτα. Ἡ ἀστυνομία φρουρεῖ πανταχόθεν· συνωμίλησα μετὰ τῶν ἐπιφορτισμένων νὰ τον συλλάβωσι, καὶ μοὶ εἶπον ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ, καὶ ὅτι ποσεικηρύχθη ἀμοιβὴ ἑκατὸν λιρῶν διὰ τὴν σύλληψίν του.

— Προσθέτω καὶ ἐγὼ ἄλλας πεντήκοντα, καὶ θὰ ὑπάγω νὰ το διακηρύξω ὁ ἴδιος ἐπιτοπίως. Ποῦ εἶναι ὁ Μαιυλάη;

— Ὁ Ἑρρίκος; μόλις εἶδεν ὅτι ὑμεῖς μετὰ τοῦ νέου ἐδῶ ἐπέβητε εἰς τὸ ὄχημα, ἵππευσεν ἀμέσως καὶ ἔτρεξε καὶ ἠνώθη μὲ τοὺς καταδιώκοντας τὸν φονέα.

— Ἀκούσατε τίποτε διὰ τὸν Ἑβραῖον;

— Δὲν εἶχε συλληφθῆ ἀκόμη, ἀλλ' ὅπου καὶ ἂν ἦνε θὰ συλληφθῆ.

— Ἀπεφασίσατε λοιπόν; ἠρώτησε ταπεινῆ τῆ φωνῆ ὁ κ. Μπράουνλο τὸν Μώνξ.

— Ναι, ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος. Δὲν... δὲν θὰ με μαρτυρήσετε;

— Ὅχι· ἀλλὰ μείνατε ἐδῶ μέχρι τῆς ἐπαύδου μου. Ἡ ἀσφάλειά σας ἐξήρηται ἐκ τούτου.»

Ὁ κ. Μπράουνλο καὶ ὁ ἰατρός ἐξῆλθον καὶ ἐκλείδωσαν τὴν θύραν.

«Λοιπόν; τί κατωρθώσατε; ἠρώτησε σιγᾶ ὁ ἰατρός.

— Πλειότερα ἄφ' ὅσα προσεδόκων. Ὅρισατε διὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἐπαύριον τὴν συνέντευξιν. Πρέπει νὰ εὐρεθῶμεν ἐκεῖ πρὸ τινων ὥρων, ἀλλ' ἀνάγκη ἀναπαύσεως, πρὸ πάντων δὲ πρέπει νὰ ναπαυθῆ ἡ μίς Ῥόζα, ἥτις ἴσως θὰ χρειασθῆ τότε πλειότερον θάρρος, παρ' ὅσον δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τώρα. Ἀλλὰ τὸ αἶμα βράζει εἰς τὰς φλέβας μου, διότι συλλογίζομαι ὅτι πρέπει νὰ ἐκδικήσωμεν τὴν δυστυχῆ δολοφονηθεῖσαν. Ποῖαν διεύθυνσιν ἔλαβον;

— Ὑπάγετε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν γραφεῖον καὶ θὰ φθάσητε ἐν καιρῷ. Ἐγὼ μένω ἐδῶ.»

Οἱ γέροντες φίλοι ἀπεχωρίσθησαν, σφόδρα τεταραγμένοι ἀμφοτέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'

Καταδιώξεις καὶ δραπέτευσαι.

Πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ῥόδερχαϊδ (Rotherhithe) παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ταμέσεως, ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ νῦν πολλαὶ ἐλλείπει καὶ ἐτοιμόδρομοι οἰκίαι, ἀποτελοῦσαι τὴν βδελυρωτάτην συνοικίαν τῆς πόλεως, συνοικίαν ἄγνω-

στον εἰς τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου. Ἐκεῖ κατοικοῦσι τὰποβράσματα τῆς κοινωνίας τῆς πρωτεύουσας, οἱ χυδαῖότατοι καὶ ἐνδεέστατοι τῶν παροχθίων κατοίκων. Ὁ διαβάτης μετὰ κόπου ὁδεύει ἐν ταῖς σχολιαῖς καὶ στεναῖς αὐταῖς ὁδοῖς, ἔνθα εὐρίσκονται πωλητήρια τροφίμων καὶ ἐνδυμάτων, ῥυπαρῶν καὶ ἀηδεστάτων.

Ἐν μιᾷ τῶν σαθρῶν οἰκιῶν ἐκεῖνων, ἧς τὰ παράθυρα ἦσαν τέτειχισμένα, τὸ δὲ ὕψισθεν μέρος περιεκλείετο ὑπὸ πλατείας τάφρου, ἦσαν συνηγμένοι τρεῖς ἄνθρωποι, ὧν ἡ φυσιογνωμία ἐμαρτύρει ὅτι κατετρώχοντο ὑπὸ μεγάλης ἀμηχανίας καὶ φόβου σπουδαιοτάτων κινδύνων. Ἦσαν δ' οὗτοι ὁ Γωβίας Κράκιτ, ὁ κύρ Τσίτλιγκ, καὶ τις κλέπτης, πεντηκοντούτης τοῦλάχιστον τὴν ἡλικίαν, οὗ τὸ πρόσωπον ἔφερε πλατεῖαν οὐλήν, ἣν ἔλαβεν εἰς τινὰ συμπλοκῆν, ἣ δὲ ρίξ ἦν ἄμορφος καὶ τετραυματισμένη, ἴσως ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας· οὗτος ἦτο παλαιὸς κακοῦργος, δραπέτης μὴ ἀποτίσας τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας, καὶ ἐκαλεῖτο Κάγξ.

«Πολὺ θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος, βλάμη, εἶπεν ὁ Γωβίας πρὸς τὸν Τσίτλιγκ, ὅταν τὰ πρῶμνήσατε ἀπὸ τὰ παληὰ σας ἡμέρια, γιατί σὰς ἐτσίτωσαν, νὰ εὐρίσκατε κἀνὲν ἄλλο μέρος, ἀντὶ νὰ με εὐρίσετε ἐδῶ.

— Βέβαια, τί σε ἐπαρκεῖν νὰ διαλέξης αὐτὸ τὸ σπῆτι, ὄρνο, προσέθηκεν ὁ Κάγξ.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ καλῶς ὄρισες; Περίμενα νὰ με δεχθῆτε καλλίτερα, ἀπεκρίνατο ὁ Τσίτλιγκ σύννους.

— Νά σου εἰπῶ, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ Γωβίας· ὅταν κάνεις λαμβάνῃ τὸν κόπο νὰ ζῆ ἔτσι μοναχικὰ, καθὼς ἐμεῖ, εἰς μέρος ποῦ κάνεις δὲν πατεῖ τὸ πόδι του, δὲν τοῦ καλοφαίνεται ὅταν ἔχῃ τὴν τιμὴν νὰ δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψιν ἐνὸς ὑποκειμένου καθὼς ἡ εὐγένειά σας, ἂν καὶ με μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἐπαίξωμεν ἄλλοτε μαζί χαρτιά.

— Καὶ μάλιστα, προσέθηκεν ὁ Κάγξ, ὅταν αὐτὸς ὁποῦ ζῆ τόσω ἐρημικὰ, ἔχει μαζί του ἓνα κύριον, ὁ ὁποῖος ἦλθεν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ γρηγορώτερα παρὰ ὅτι τὸν ἐπερίμεναν, καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει μεγάλην ὄρεξιν νὰ ἐπισκεφθῆ τὰ δικαστήρια.»

Ἐμυσολάβησαν στιγμὰς τινες σιωπῆς, μεθ' ἧς ὁ ὁ Γωβίας Κράκιτ σκεφθεὶς ὅτι δὲν ἦτο κατάλληλος ἡ ὥρα νὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν εὐτράπελον τρόπον τὴν συνομιλίαν, ἠρώτησεν ἀποτόμως τὸν Τσίτλιγκ πότε συνέλαβον τὸν Φέιγγιν.

«Σήμερα τὸ δειλινὸ εἰς τὰς δέξ' ὁ Τσάρλυ καὶ ἐγὼ κατωρθώσαμε νὰ το ξεσκουλάρουμε καὶ ἐξεφύγαμε ἀπὸ τὸν καπνοδόχο· ὁ Μπόλτερ πάλιν ἐχώθη ἀπὸ κάτω ἀπὸ μία κάσσα· ἀλλὰ τὰ πόδια του ἐβγαῖνον ἔξω καὶ τὸν κατὰλαβαν ἀ-

μέσως, και τὸν τσουβάλιασαν κι' αὐτὸν μαζί με τὸν Ἑβραίου.

— Καὶ ἡ Μπέττυ;

— Ἡ Μπέττυ ἐπῆγε νὰ ἰδῆ τὴν σκοτωμένην καὶ ὅταν ἐβγήκεν ἔβαλε ταῖς φωναῖς καὶ ἐκτύπαγε τὸ κεφάλι τῆς εἰς τὸν τοῖχο, ὥστε τῆς ἐφόρεσαν τὸν ζουρλομανδύα καὶ τὴν ἔχουν τώρα μέσα εἰς ἓνα φρενοκομεῖον.

— Τί ἀπέγινεν ὁ μικρὸς Τσάρλυ Μπέιτς; ἠρώτησεν ὁ Κάγξ.

— Κἀπου ἔδω κοντὰ θὰ τριγυρίζη, ὅσο ποῦ νὰ σουρουπώσῃ, καὶ θὰ ἔλθῃ ἡ γρήγορα, ἀπεκρίνατο ὁ Τσίτλιγκ. Δὲν ἔχει νὰ πάγῃ πουθενὰ ἄλλου, γιατί εἰς τοὺς Τρεῖς Χωλοὺς ἐπιασαν ὅλους ὄσους ἠῆραν εἶναι δόκανο. Εἶδα φανάρια' εἰς τὸν μπεσακτᾶ' τὰ εἶδα με τὰ ῥάτια μου.

— Αὐτὸ εἶναι διαβολικὴ συνέργεια, παρετήρησεν ὁ Γωβίας δάκνων τὰ χεῖλη' δὲν θὰ γλυτώτῃ ρουθοῦνι αὐτὴν τὴν φορὰ.

— Τὸ κακουργοδικεῖον συνεδριάζει τώρα, εἶπεν ὁ Κάγξ' καὶ ἂν ὁ Μπόλτερ μαρτυρήσῃ ἐναντίον τοῦ Ἑβραίου, καθὼς φαίνεται βέβαιον, θὰ κηρυχθῆ καὶ ὁ Ἑβραῖος συνεργὸς καὶ τὴν παρασκευὴ θὰ τον ἰδοῦμε νὰ χορεύῃ ἔς τὸ σχοινί!

— Νᾶκουγες πῶς οὐρλιαζες ἀπὸ πίσω του τᾶσκέρι! ἐξηκολούθησεν ὁ Τσίτλιγκ. Οἱ κλητῆρες ἔβαλαν ὅλα τους τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ ἐμποδίσουν μὴ τὸν κομματιάσῃ. Μιά φορὰ μάλιστα τὸν ἐρριζξαν κάτω, ἀλλὰ τὸν περιτριγύρισαν οἱ κλητῆρες καὶ ἔτσι τὸν ἐγλύτωσαν. Ἦταν γιομάτος λάσπαις καὶ αἷματα, καὶ ἂν τον ἐβλέπατε πῶς ἐκύτταζε με φόβο τοὺς ἀνθρώπους καὶ πῶς ἐτσάκωνε τοὺς κλητῆρας, ἴσως νὰ ἦσαν οἱ καλλίτεροί του φίλοι! Μοῦ φαίνεται ἴσως νὰ τον βλέπω ἐμπρὸς μου, καὶ τὸ ἀσκέρι ἴσως λυσασμένο νὰ τρέχῃ ἀπὸ πίσω του, καὶ τῆς γυναῖκος νὰ φωνάζουν!»

Ἡ Τσίτλιγκ εἰσήγησε, φρίττων ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ φόβου ἐκείνου θεάματος, ἐπὶ τινὰ λεπτὰ δ' ἐπεκράτησεν ἄκρα σιγὴ' ἀλλὰ ταύτην διέκοψε παράδοξος κρότος ἀκουσθεὶς εἰς τὴν κλίμακα, μεθ' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὁ κύων τοῦ Σάικς.

Ἐντρομοὶ ἔτρεξαν εἰς τὸ παράθυρον, κατέβησαν τὴν κλίμακα, παρετήρησαν εἰς τὴν ὁδόν. Ὁ κύων εἰσεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τινος ὀπῆς· ὁ δὲ κύριός του οὐδαμοῦ ἐφαίνετο.

«Τί θὰ εἶπῃ αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Γωβίας, ὅτε ἐπανῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔλθῃ οὐδεὶς ἐδῶ. . . ἐλπίζω πῶς δὲν θὰ ἔλθῃ.

— Ἄν θὰ ἤρχετο, θὰ ἤρχετο μετὰ τὸ σκύλο, εἶπεν ὁ Κάγξ, κύψας καὶ παρατηρήσας τὸ ζῶον. Δόστε του ὀλίγο νερὸ, ἔτρεξε μεγάλον δρόμον καὶ εἶναι πολὺ κουρασμένο.—Κύτταξε ἐκεῖ! δὲν ἄφηκε σταλιά, προσέθηκεν ὁ Κάγξ, ἀφ' οὗ πρὸς στιγμὴν παρετήρησε σιωπηλῶς τὸν κύνα. Εἶναι

1. Κατασκόπους.

καταλασπωμένος, καὶ κουτσαίνει ὀλίγον· ἀπὸ τὸν δρόμον φαίνεται τὸν πολὺν.

— Ἄλλ' ἀπὸ ποῦ νὰ ἔρχεται; ἀνεφώνησεν ὁ Γωβίας· φαίνεται θὰ ὑπῆγεν ἄλλου καὶ ἐπειδὴ θὰ ἔβλεπεν ὄλω ξένα πρόσωπα, θὰ τῷ στρίψε γιὰ ἔδω ποῦ εἶχε ἔλθει καὶ ἄλλοτε. Ἄλλὰ ποῦ νὰ φησε τὸν ἀφεντικό του καὶ ἤλθε μονάχος;

— Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔπαθε τίποτε αὐτὸς, εἶπεν ὁ Κάγξ, μὴ τολμῶν ὡς καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ὀνομάσῃ τὸν φονέα. Ἄλλοιῶς ὁ σκύλος θὰ ἐγύρευε νὰ μας ὀδηγήσῃ εἰς τὸ πτώμα του. Ἐγὼ πιστεύω πῶς θὰ ἦρε τρόπο νὰ το στρίψῃ ἀπὸ τὸν τόπο αὐτὸ καὶ πῶς θὰ ἄφησε μάρμαρο τὸν σκύλο· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς φαίνεται ἡσυχος.»

Ἡ εἰκασία αὕτη ἐφαίνετο πιθανὴ καὶ πάντες τὴν παρεδέχθησαν. Ἐπελθόντος τοῦ σκοτούς ἐκλείσαν τὰ φύλλα τῶν παραθύρων καὶ ἀνῆψαν φῶς. Περιδεῖς καὶ ἀνήσυχοι ἕνεκα τῶν ἀρτίως συμβάντων, ἔτρεμον ὅτε ἤκουον κρότον τινά, καὶ μόλις ἐτόλμων νὰ ψιθυρίσωσιν ὀλίγας λέξεις, ὥστε βλέπων τις αὐτοὺς εἰς τοιαύτην κατάστασιν θὰ ἐνόμιζεν ὅτι τὸ πτώμα τῆς δολοφονηθείσης ἔκειτο εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον. Αἴρνης ἐκρούσθη βιαίως ἡ θύρα τῆς οἰκίας· ὁ Κράικτ ἐκύτταξεν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ ὠρρίασεν. Ὁ τρόμος του δὲ καὶ μόνος ἐμαρτύρει ἐπαρκῶς τίς ἦτο ὁ κρούσας. Συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ τῷ ἀνοιξῶσι. Κατέβη λοιπὸν ὁ Κράικτ καὶ μετὰ μικρὸν ἐπανῆλθε μετ' ἀνδρὸς, ὁμοιάζοντος μᾶλλον τῷ φάσματι τοῦ φονέως. Εἶχε τὸν πώγωνα ἀξύριστον, τὰς παρειὰς κοίλας καὶ πελιδνάς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμισβέστους. Λαθὼν ἐν κάθισμα ἔφερεν αὐτὸ ἐγγύτατα τοῦ τοίχου καὶ ἐκάθησεν.

Οὐδὲ λέξιν ἀντήλλαξε μετὰ τῶν ἄλλων· ἐκύτταξεν αὐτοὺς ἐν σιγῇ, ἐκείνοι δ' ἐταπεινοῦν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτε τὰ βλέμματά των ἠτένιζον τὸ βλοσυρὸν τοῦ φονέως βλέμμα. Καὶ ὅτε διὰ φωνῆς βραγχνῆς καὶ υποκώφου διέκοψε τὴν σιγὴν, οἱ πάντες ἐρρίγησαν· διότι οὐδέποτε εἶχον ἀκούσει παρομοίαν φωνήν.

«Πῶς εὐρίσκεται αὐτὸς ὁ σκύλος ἐδῶ; ἀνεφώνησε.

— Μόνος, πρὸ τριῶν ὥρων.

— Ἡ ἐσπερινὴ ἐφημερίς λέγει πῶς ἐπιασαν τὸν Φείγγιν' ἀλήθεια εἶναι ἢ ψεῦματα;

— Ἀληθέστατον.»

Νέα σιγὴ ἐπηκολούθησε.

«Νὰ σας πάρῃ ὁ διάβολος ὅλους! εἶπεν ὁ Σάικς, φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου. Δὲν ἔχετε τίποτε νὰ μου εἰπῆτε;»

Ἐκείνοι παρετήρησαν ἀλλήλους μετ' ἀμηχανίας, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίνατο.

«Σὺ ποῦ εἶσαι ἐδῶ ὁ νοικοκύρης, εἶπεν ὁ Σάικς τῷ Κράικτ, ἔχεις σκοπὸν νὰ με παραδώσῃς, ἢ θὰ με κρύψῃς ὡς νὰ περᾶσῃ αὕτη ἡ μπόρα;

— Ἦμπορεῖτε νὰ μένετε ἐδῶ ἂν νομίζετε πῶς εἶσθε ἀσφαλῆς,» ἀπεκρίνατο ὁ Κράκιτ, ἀφ' οὗ ἐδίστασεν ἐπὶ μικρόν.

Ἐο Σάικς στρέψας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο, ἢ μᾶλλον ἀποπειραθεὶς νὰ στρέψῃ αὐτὴν καὶ μὴ κατορθώσας τοῦτο, ἤρωτησε· «Τὸ σῶμα... τὸ... τὸ ἔθαψαν;»

Ἐκεῖνοι ἀνένευσαν.

«Διατί νὰ μὴ το θάψουν; ἀνεφώνησεν ὁ φρονεὺς, ἰδὼν καὶ πάλιν ὀπισθεν τοῦ. Διατί νὰ το φυλάττουν; . . . Ποῖος κτυπᾷ ἔτσι!»

Ἐο Κράκιτ ἐξῆλθε ποιήσας νεῦμα καθησυχασικὸν καὶ ἐπανῆλθεν ἀμέσως, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τσάρλυ Μπέιτς. Ἐο Σάικς ἐκάθητο ἀπέναντι τῆς θύρας, ὥστε πρῶτον αὐτὸν εἶδεν ὁ νεοελθὼν.

«Τῶμπυ! ἀνεφώνησεν ὁ Τσάρλυ, ὀπισθοδρομήσας μετὰ φρίκης· διατί δὲν μοῦ τὸ εἶπες αὐτὸ ἀπὸ κάτω;»

Ἐο Σάικς ἰδὼν ὅτι οἱ τρεῖς ἄλλοι ἴσταντο περίφοβοι καὶ ὡς ἀπολελιθωμένοι, προσεπάθησε νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν κχιῖδα. Ἐτεῖνε λοιπὸν αὐτῷ τὴν χεῖρα μετὰ προσηνεΐας.

«Ἀφῆτέ με νὰ ὑπάγω εἰς ἄλλην κάμερα! εἶπεν ὁ Τσάρλυ.

— Ἐ! Τσάρλυ! εἶπεν ὁ Σάικς πλησιάζας αὐτόν· δὲν . . . δὲν με ἀνεγνώρισες;

— Μὴ προχωρῆς; ἀπεκρίνατο ὁ παῖς, ἰδὼν μετὰ φρίκης τὸν δολοφόνον· μὴ προχωρῆς, σκυλι, φονιά!»

Ἐο Σάικς ἔστη καὶ τὰ βλέμματά των διεσαυρώθησαν· ἄλλ' ὁ φρονεὺς ἐταπεινώσεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμούς.

«Νὰ ἦσθε μάρτυρες καὶ οἱ τρεῖς, ἀνεκρύχασεν ὁ Τσάρλυ κινῶν τὸν γρόνθον καὶ βαθυμῆδὸν ἐξαπτόμενος πλειότερον, νὰ ἦσθε μάρτυρες καὶ οἱ τρεῖς. . . πῶς δὲν τὸν φοβῆμαι. . . Ἄν ἔλθουν νὰ τὸν γυρέψουν ἐδῶ. . . θά τον μαρτυρήσω. Προσέξατε εἰς αὐτὰ ποῦ λέγω! Ἦμπορεῖ νὰ με σκοτώσῃ, ἂν θέλῃ, ἢ ἂν τοῦ βασταῖ. Ἄλλ' ἂν εὐρίσκωμαι ἐδῶ, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀστυνομία, θά τον παραδώσω! . . . θά τον παραδώσω, καὶ ἂν ἀκόμη πρόκειται νὰ τον ψήσουν ψητόν. . . Βοήθεια! φονιάδες! Ἄν ἔχῃ κἀνεὶς ἀπὸ σᾶς τοὺς τρεῖς; καρδιὰ ἢ φωνάξῃ μαζί μου. Φονιάδες! Βοήθεια! Πιάστε τον!»

Καὶ ὁ Τσάρλυ μόνος αὐτὸς ἐπέπεσε κατὰ τοῦ ῥωμαλέου Σάικς τοσοῦτον ἀπροόπτως καὶ μετὰ τοσαύτης ὀργῆς, ὥστε ἔρριψεν αὐτόν χυμῶν. Οἱ τρεῖς θεαταὶ ἔστησαν ὡς ἐμβρόντητοι καὶ δὲν παρενόθησαν εἰς τὴν πάλην. Ἐο Τσάρλυ καὶ ὁ Σάικς ἐκυλισθησαν κατὰ γῆς; ὁ παῖς ἀδιαφορῶν διὰ τὰ κτυπήματα ἅτινα παρὰ τοῦ κηκούργου ἐλάμβανεν, ἐκράτει στερεῶς τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ καὶ προσεπάθει νὰ τον ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν λαιμόν, μὴ παυόμενος ἐν τῷ μεταξῷ νὰ κραυγάζῃ διὰ πάσης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων του ἐπικαλούμενος βοήθειαν.

Ἡ πάλη ὅμως ἦτο λίαν ἄνισος καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ. Ἐο Σάικς κατέβαλεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ παιδίον καὶ ἦν ἔτοιμος νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ δι' ἐνὸς λακτίσματος, ἀλλὰ παρεμβᾷς ὁ Κράκιτ, τὸν ἔσυρεν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐντρομος τὸ παράθυρον. Ἐκεῖθεν ἐφαίνοντο φῶτα δάδων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἠκούοντο συγκεχυμένη βοή, κρότος βημάτων ψευδόντων ἀνθρώπων καὶ κραυγαὶ ἀσυνάρτητοι. Μεταξὺ δὲ τοῦ πλήθους ὑπῆρχε προφανῶς καὶ τις ἵππευς, διότι ἠκούετο ἀντηχῶν ὁ κρότος τῶν πετάλων τοῦ ἵππου ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. Τὸ φῶς τῶν δάδων ἐπνύξητε, τὸ πλῆθος ἐπλησίασεν, ἔκρουσαν θορυβῶδως καὶ ἐπανειλημμένως τὴν θύραν, καὶ τὸ πλῆθος ὄλον ἔβαλε κραυγὴν, ἱκανὴν καὶ τὸν γενναϊότατον νὰ τρομάξῃ.

«Βοήθεια! ὠρίετο ὁ παῖς. Ἐδῶ εἶναι! ἐδῶ! σπάστε τὴν πόρτα!

— Ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως, ἀνοίξατε! ἐκραυγάζον ἐξῴθεν. Ἐο δὲ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ ἐπετείνοντο.

— Σπάστε τὴν πόρτα! ἐκραυγάζεν ὁ Τσάρλυ. Δὲν θ' ἀνοίξουν; τρέξατε κατ' εὐθεΐαν εἰς τὴν κάμεραν ὅπου εἶναι τὸ φῶς. Σπάστε τὴν πόρτα!»

Τὸ πλῆθος ὑπήκουσε προφανῶς εἰς τὴν παρακέλευσιν καὶ κτυπήματα ἰσχυρὰ ἐκλόνησαν τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα. Ἐο Σάικς διέταξε καὶ τῷ ἠνοιξαν τὴν θύραν ἐνὸς δωματίου, εἰς ὃ εὐκόλως κατέκλεισε τὸν Τσάρλυ, καίπερ μανιωδῶς ἀνθιστάμενον.

«Εἶναι ἡ ἐξώπορτα καλὰ κλεισμένη; ἠρώτησεν ἀκολούθως.

— Εἶναι διπλᾶ μανδαλωμένη.

— Τὰ φύλλα της εἶναι στερεά;

— Καὶ τὰ φύλλα της καὶ τὰ παραθυρόφυλλα.»

Τότε ὁ Σάικς ἠνοιξε τὸ παράθυρον, προσέκυψεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκραύγασε μετὰ λύσεως.

«Σκατμὸς νὰ σας κόψῃ! Τὸν κόρακα νὰ βγάλετε, δὲν με πιάνετε ἐμένα!»

Ἄδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ, ἢν διηγεῖται ἡ θρασεῖα πρόσκλησις τοῦ φρονεῦς. Πολλοὶ ἐκραυγάζον ὅτι πρέπει νὰ πυροποληθῇ ἡ οἰκία· ἄλλοι παρώτρυναν τοὺς ἀστυνομικούς ὑπαλλήλους νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τοῦ κηκούργου. Ἄλλ' οὐδεὶς ὑπερέβηκε τὸν ἔφιππον κύριον, ὅστις ἀφιπεύσας καὶ διασχίσας τὸ πλῆθος ἔφθασε μέχρι τοῦ παραθύρου, καὶ ἐκραύγασε βροντοφώνως.

«Εἶκοσι λίρας εἰς ὅποιον φέρῃ μίαν σιάλαν!»

Οἱ πλησίον αὐτοῦ εὐρισκόμενοι ἐπανέλαβον τὴν κραυγὴν, καὶ πλείστοι ἔτρεξαν πρὸς ἀναζήτησιν ἄλλοι κλιμάκων, ἄλλοι σφυρῶν, καὶ τὸ πλῆθος ἐκυμαίνετο ὡς σαλευομένη θάλασσα.

«Ὅταν ἦλθῃ ἦταν παλίρροια, εἶπεν ὁ δολοφόνος· δόστε μου ἓνα σκονί, ἓνα μακρὸν σκονί!»

είναι ὅλοι ἀπὸ τὸ ἄμφοτερόν τινος μέρος· θὰ ἄμφοτερώσω νὰ καταβῶ κρυφὰ εἰς τὸν χάνδακα καὶ νὰ γλυτώσω ἀπὸ κεῖ. . . Ἐνα σκοινὶ γρήγορα ἢ ἀμέσως ἔκαμα ἄλλα τρία φονικά, καὶ τὸν ἐαυτόν μου ἔς τὰ ὕστερα.»

Ἄλλ' ὁ τρόμος εἶχε παραλύσει τὰ μέλη τῶν ἄλλων τριῶν, οἵτινες ἠρέσθησαν νὰ δείξωσι μόνον τὸ μέρος ἔνθα ἠδύνατο νὰ εὑρῆ σκοινία. Ἐκλέξας δὲ ὁ κακοῦργος τὸ μακρότερον καὶ στερεώτερον, ἔτρεξεν ἵνα ἀνέλθῃ εἰς τὴν στέγην. Πάντα τὰ πρὸς τὸ ὄπισθεν τῆς οἰκίας μέρος παρὰ θύρα ἦσαν πρὸ πολλοῦ τετειχισμένα, ἐκτὸς μικροῦ τινος φεγγίτου ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν ᾧ ἐνεκάθειρξε τὸν Τσάρλυ. Ἄλλ' ἐκείθεν ὁ παῖς δὲν ἐπαύσατο παροτρύνων τοὺς ἔξω νὰ προσέχωσιν ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος, ὥστε ὅτε ὁ δολοφόνος ἐπεφάνῃ ἐπὶ τῆς στέγης, μεγάλα φωναὶ ἀνήγγειλαν τὴν παρουσίαν του εἰς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος καὶ τὸ πλῆθος ἤρξατο συρρέον ἐκεῖ.

Ὁ κακοῦργος προέκυψεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς στέγης, ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἡ ἄμφοτεροῦς εἶχεν ἐπέλθει, καὶ ἡ τάφος ἦτο ξηρὰ σχεδόν. Τὸ πλῆθος κατανοῶσαν τὸ σχέδιόν του καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ἀνέπεμψε κραυγὴν θριάμβου.

«Πεντήκοντα λίρας στεργίνας εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν συλλάβῃ ζῶντα! ἀνεφώνησέ τις πρεσβύτης. Περιμένω ἐδῶ νὰ ἔλθῃ νὰ μοι ζητήσῃ τὴν ἀμοιβὴν ὅστις τὸν συλλάβῃ!»

Αἱ κραυγαὶ τοῦ πλῆθους ἐπανελήθησαν ἰσχυρότεραι. Τότε ὅμως διεδόθη ὅτι ἡ θύρα τῆς οἰκίας ἐθράυσθη, καὶ ὅτι ὁ πρῶτος ζητήσας κλίμακα εἰσώρμησεν ἐντός. Πάντες λοιπὸν ἔτρεξαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὠθοῦντες καὶ ὠθούμενοι καὶ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ταραχῆς, ἐλησμόνησαν τὸν δολοφόνον, περὶ οὗ οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν ὅτι θὰ συλληφθῇ μὴ δυνάμενος νὰ διαφύγῃ.

Περιδεῖς ὁ Σάικς ἐκ τῶν μανιωδῶν κραυγῶν τοῦ πλῆθους, ἐκάθητο ἐπὶ τῆς στέγης ἀπελπίζων. Ἰδὼν ὅμως ὅτι συνέρρεον πάντες πρὸς τὸ ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας μέρος, ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν εὐκαιρίαν, καὶ νὰ κατέλθῃ μέχρι τῆς τάφρου, ὁπόθεν διὰ τὴν γενικὴν ἀταξίαν καὶ σύγχυσιν ἠδύνατο ἴσως νὰ διαφύγῃ.

Κατανοήσας ὅτι ἐξεβίασαν τὴν εἰσοδὸν ἔσπευσε νὰ προσδέσῃ στερεῶς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ σκοινίου εἰς τινὰ καπνοδόχην καὶ νὰ κατασκευάσῃ βρόχον εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἐν ᾧ δὲ εἶχεν εἰσαγάγῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν βρόχον, ὅπως τὸν στηρίξῃ ὑπὸ τὰς μασχάλας του, ὁ γέρον κύριος, ὅστις εἶχε μείνει εἰς τὸ ὄπισθεν μέρος, ἰδὼν τὰς κινήσεις του, ἐκραύγασεν ὑποδεικνύων αὐτὸν εἰς τοὺς ἄλλους, Ὁ δολοφόνος φοβηθεὶς ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνέτεινε μετὰ φοβῆς τὰς χεῖρας καὶ ἐξέπεμψε κραυγὴν ἀπαισίαν.

«Τὰ ῥάτια τῆς πάλιν!» ἐκραύγασεν. Ἐκλο-

νῆθη ὡς κεραυνόπληκτος, καὶ ἀπολέσας τὴν ἰσοροπίαν, ἔπεσεν· ὁ βρόχος ἦν περὶ τὸν τράχηλόν του· τὸ σκοινίον ἐτάθη ἕνεκα τοῦ βάρους του ὡς χορδὴ τῆξου, μὲ ταχύτητα δὲ βέλους ἐκηρμίσθη ὁ κακοῦργος ἐξ ὕψους τριάκοντα πέντε ποδῶν. Ἐσπάραξεν ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἀπηγγονισμένος.

Ἡ παλαιὰ καπνοδόχῃ ἐσεισθη ὀλίγον, ἀλλ' ἀντέσχε. Τὸ πτώμα τοῦ Σάικς ἐκρέματο ταλαντούμενον πρὸ τοῦ φεγγίτου τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ἦν ἐγκαθειργμένος ὁ Τσάρλυ, ὅστις ἀπομακρύνων διὰ τῆς χεῖρός τὸ ἐπιπροσθούν πτώμα ἐπεκαλεῖτο βοήθειαν καὶ πρκεκάλει νὰ τον ἐλευθερώσωσι.

Κύων ἐφάνῃ τότε ἐπὶ τῆς στέγης καὶ περιέτρεχεν εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, θρηνωδῶς ὕλακτων ὀρμησας δὲ ἐπήδησεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ πτώματος, ἀλλ' ὀλισθησας ἔπεσεν ὑπτίως ἐπὶ τῆς τάφρου, ἡ δὲ κεφαλὴ του συγκρουσθεῖσα εἰς τινὰ λίθον συνετρίβη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'

Ἐν ᾧ ἀποκαλύπτονται πολλὰ σκοτεινὰ πράγματα, καὶ ἐν ᾧ ἀποφασίζεται γάμος, χωρὶς κὰρ νὰ θίξωσιν οἱ συμβαλλόμενοι τὸ ζήτημα τῆς προικὸς ἢ τῶν παραφέρων.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὰ συμβάντα, ἅτινα ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ διηγήθημεν, ὁ Ὀλιβερ εὐρίσκετο ἐν ὁδοπορικῇ ἀμάξῃ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν. Μετ' αὐτοῦ ἦσαν ἐν τῇ αὐτῇ ἀμάξῃ ἡ κυρία Μαυιλάν καὶ ἡ Ῥόζα, ἡ κυρία Μπέντγουν καὶ ὁ ἀγαθὸς ἰατρός. Ὅπισθεν ἤρχοντο ἐν ἐτέρα ἀμάξῃ ὁ κ. Μπράουνλω μετ' ἐτέρου τινός, οὗ ἀπεσιώπησε τὸ ὄνομα.

Ὁ Ὀλιβερ ὑπὸ διαφόρων κατεχόμενος αἰσθημάτων ἐσίγα, ἐσίγων δὲ καὶ οἱ λοιποὶ, διότι εἶχον ἀνακονισθῆ αὐτοῖς αἱ ἁπολογίαι τοῦ Μὼνζ καὶ ἐν ἀγωνίᾳ προσεδόκων τὴν διαφώτισιν πολλῶν σκοτεινῶν μυστηρίων. Αἱ κυριαὶ ἠγνόνουν τὰ κατὰ τὴν δολοφονίαν, καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα συμβάντα, ἐπιτηδὲς ἀποκρυβέντα αὐταῖς, ὅπως μὴ ταραχθῶσιν ὑπερμέτρως.

Ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς στενάς αὐτῆς ὁδοῦς, δύσκολον ἦτο νὰ κατασταλῇ ἡ παραφορὰ τοῦ παιδίου· ἐπανέβλεπε τὸ φερετροπηγεῖον τοῦ Σάουρμπερρυ, ἀλλὰ μικρότερον καὶ οὐχὶ οἶον παρίστατο εἰς τὰς ἀναμνήσεις του· ἐπανέβλεπε τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, οἰκίας γνωστὰς αὐτῷ, καὶ ἀνεπέλκει ἀσημάντους τινὰς περιπετείας τῶν παιδικῶν του χρόνων· τὸ ἀμάξιον τοῦ καπνοδοχοκόρου Γκαϊμφιηλτ, τὸ αὐτὸ πάντοτε, ἰστάμενον πρὸ τῆς θύρας καπηλείου· τὸ πτωχοκομεῖον, τὴν φρικώδη ἐκείνην εἰρηκτὴν αὐτοῦ, μὲ τὰ πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ στενὰ παρὰ θύρα του· ἐπὶ τῆς φλιᾶς δὲ τῆς θύρας αὐτοῦ, τὸν παλαιὸν θυρωρὸν, κάτισχον ὡς ἄλλοτε· ἰδὼν τοῦτον ὁ Ὀλιβερ δὲν ἠδυνήθη

νά καταστείλῃ αἴσθημα τρόμου, ἀμέσως ὅμως ἐγέλασε διὰ τὴν ἀνοησίαν του, εἶτα ἔκλαυσε, καὶ πάλιν κατόπιν ἐγέλασε. Πολλὰ πρόσωπα ἀνεγνώρισε, καὶ τῷ ἐφάνετο ὡς ν' ἀνεχώρησεν ἐκείθεν τὴν προτεραίαν, καὶ ὡς νὰ ἦτο ὄνειρον ἡδὺ ἡ εὐτυχία του.

Ἄλλ' ἡ εὐτυχία του δὲν ἦτο ὄνειρον ἔστῃσιν πρὸ τῆς πύλης τοῦ καλλίστου ξενοδοχείου, ὅπερ ἀπεθαύμαζεν ἄλλοτε ὁ Ὀλιβερ, ἐκλαμβάνων αὐτὸ ὡς μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, ἀλλ' ὅπερ νῦν τῷ ἐφάνη ὡς ἐκπεσὸν τοῦ πάλαι μεγαλείου καὶ τῆς λαμπρότητος. Ὁ κ. Γκρίμγουιγκ ὑπεδέξατο ἐκεῖ αὐτοῦς, καὶ ἄρα κατελθούσας τῆς ἀμάξης ἠσπάσθη τὴν Ῥόζαν καὶ τὴν θεϊάν της, ὡς νὰ ἦτο πάππος ὄλων. Φιλομειδῆς καὶ ἀξιάγαστος, οὐδ' ἄπαξ κὰν προέτεινε νὰ φάγῃ τὸ κεφάλι του, οὐδὲ ὅτε φιλονεικῶν μετὰ γέροντός τινος ἠνιόχου δυσχυρίζετο ὅτι κάλλιον αὐτοῦ εἶξευρε τὴν συντομωτέραν μέχρι Λονδίνου ὁδὸν, καίπερ ἄπαξ μόνον ὁδοιπορήσας εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, κοιμώμενος μάλιστα κατ' ὄλον τὸν δρόμον. Τὸ γεῦμα παρετέθη, καὶ τὰ πάντα ὡς διὰ γοητείας ἦσαν ἡτοιμασμένα πρὸς ὑποδοχὴν των.

Μετὰ τὸ γεῦμα ὅμως, ἐπεκράτησεν ἡ αὐτῆ σιωπὴ καὶ κατῆφεια, ἡ παρατηρούμενη καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁδοιπορίας. Ὁ κ. Μπράουνλω ἐγευματίσσε χωριστὰ, οἱ δ' ἄλλοι δύο κύριοι ἔτρεχον τῆδε κἀκεῖσε ἀνήσυχοι καὶ συνωμίλου πρὸς ἀλλήλους μουσικῶς. Ἡ κυρία Μαιυλάη προσκληθεῖσα ἔξω, ἐπανῆλθε σφόδρα τεταραγμένη, φαίνεται μάλιστα καὶ ὅτι ἔκλαυσε. Πάντα ταῦτα ἀνησύχουν καὶ ἐξέπλησσαν μίαν τὸν Ὀλιβερ καὶ τὴν Ῥόζαν.

Τέλος περὶ τὴν ἐνάτην τῆς ἐσπέρας εἰσῆλθον ἀπροσδοκῆτως ὁ ἱατρὸς καὶ ὁ Γκρίμγουιγκ, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ Μπράουνλω καὶ τινος ἄλλου, ὃν ἰδὼν ὁ Ὀλιβερ ἔμεινεν ἔκθαμβος, διότι τῷ εἶπον ὅτι εἶναι ἀδελφός του, ἀνεγνώρισε δὲ ὅτι ἦν ὁ αὐτός, ὃν συνήνητησεν ἄλλοτε εἰς τὸ πανδοχεῖον καὶ ὃν εἶδε πρὸ τοῦ παρθύρου του μετὰ τοῦ Φέιγγιν. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκύτταξε μὲ βλέμμα βλοσυρὸν τὸ παιδίον καὶ ἐκάθησε πλησίον τῆς θύρας. Ὁ δὲ κ. Μπράουνλω, κρατῶν διάφορα ἐγγράφα ἀνά χεῖρας, ἐπλησίασεν εἰς μίαν τράπεζαν, ἧς ἐγγῦς ἐκάθητο ἡ Ῥόζα καὶ ὁ Ὀλιβερ.

«Ἄν καὶ πολὺ διὰ τοῦτο λυπούμαι, εἶπεν, ἀνάγκη ὅμως αἰ ἐν Λονδίῳ ὑπογραφείσαι ὁμολογίαι αὐταί, νὰ ἐπαναληφθῶσι καὶ ἐνταῦθα προφορικῶς ἐνώπιον μαρτύρων. Ἡ προφορική σας ὁμολογία εἶναι ἀπαραίτητος, εἰξεύρετε διατί.

— Ἐξακολουθήσατε, εἶπεν ὁ Μώνξ, ἀποστρέψας τὸ πρόσωπον. Γρήγορα. Ἀρκετὰ ἐτράβηξα. Μὴ με κρατήσατε πολὺν καιρὸν ἐδῶ.

— Τὸ παιδίον τοῦτο, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, πιθεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὀλιβερ,

εἶναι ἀδελφός σας· εἶναι υἱὸς τοῦ πατρὸς σας· τοῦ προσφιλοῦς μοι Ἐντγουιν Λήφορντ, καὶ τῆς δυστυχοῦς Ἀγνῆς Φλέμιγκ, ἀποθανούσης κατὰ τὸν τοκετόν;

— Ναι, εἶπεν ὁ Μώνξ ὑπόδρα ἰδὼν τὸν Ὀλιβερ, ὅστις ἔτρεμεν ὄλος· αὐτὸς εἶναι ὁ νόθος.

— Ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ λέγειν, εἶπε μετ' αὐστηρότητος ὁ κ. Μπράουνλω, εἶναι ἔμετος ὕβρις κατὰ θανάτων, καὶ οὐδένα ζῶντα προσβάλλει ἐκτὸς τοῦ λέγοντος. Τὸ παιδίον τοῦτο ἐγεννήθη ἐνταῦθα;

— Εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ· ἄλλως ἔχετε αὐτοῦ γραμμένην τὴν ἱστορίαν του, προσέθηκε μετ' ἀνυπομονησίας, δείξας τὴν δέσμην τῶν ἐγγράφων.

— Ἀνάγκη νὰ τὴν ἀκούσωμεν ἀπὸ τοῦ στόματός σας.

— Τότε, ἀκούσατέ με, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ· ὅτε ὁ πατήρ μου ἠσθένησε, καθὼς εἰξεύρετε, ἐν Ῥώμῃ, ἡ μήτηρ μου, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἔζη χωρισμένη ἀπὸ αὐτὸν, ἀνεχώρησε πρὸς ἐντάμωσιν τον ἐκ Παρισίων, συμπαραλαβοῦσα καὶ ἐμέ· καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμνε πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας, διότι οὐδόλως τὴν ἠγάπα, καθὼς οὔτε ἐκεῖνος αὐτὴν· δέν μας ἀνεγνώρισε, διότι εἶχε χάσει τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἔμεινεν οὕτω μέχρι τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὅτε ἀπέθανε. Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων του ὑπῆρχον δύο χρονολογούμενα ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατ' ἣν ἠσθένησε καὶ ἐσώκλειστα εἰς ἐπιστολὴν πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ τοῦ φακέλου ἔγραψεν ὅτι μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του ἔπρεπε νὰ σας ἀποσταλῇ ἡ ἐπιστολή. Τὸ ἐν τῶν ἐγγράφων ἦτο ἐπιστολὴ πρὸς τὴν νέαν ἐκεῖνην τὴν Ἀγνῆν, καὶ τὸ ἄλλο διαθήκη.

— Τί ἔλεγεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκεῖνην; ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλω.

— Ἡ ἐπιστολή; . . . ἦτο ἓνα εἶδος χαρτιοῦ, ὅπου περιεῖχε πολλὰς ὁμολογίας ὅτι τὴν ἠδίκησε καὶ προσευχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τὴν ἔχη ὑπὸ τὴν σκέπην του· καθὼς φαίνεται, μετὰ δύο μῆνας ἔμελλε νὰ γεννήσῃ. Τῇ ἔγραφε τί ἐσκόπει νὰ πράξῃ ἂν ἐπέζη διὰ νὰ καλύψῃ τὴν ἀισχύνην της, καὶ ἰκέτευσεν αὐτὴν, ἂν θ' ἀπέθνησκε, νὰ μὴ καταράται τὴν μνήμην του, μηδὲ νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ δέθρια συνάπειαι τοῦ σφάλματος ἐκείνου θὰ ἐθάβουν αὐτὴν ἢ τὸ τέκνον της, διότι ἐκεῖνος μόνος ἦτο ἔνοχος. . . Παρεκάλεσε προσέτι αὐτὴν νὰ τηρήσῃ ἐπιμελῶς δύο προηγούμενα δῶρά του, μίαν μεταλλίαν καὶ ἓν δακτύλιον, ἐφ' οὗ ἦτο κεχαραγμένον τὸ βαπτιστικόν της μόνον ὄνομα καὶ ὑπῆρχε κενὴ θέσις διὰ τὸ οἰκογενειακόν. Κατόπιν ἐπανελάμβανε πολλάκις τὰς αὐτὰς λέξεις ὡς ἄνθρωπος, ποῦ δέν τα ἔχει σωστά, ὅπως καὶ πράγματι ἦτο, νομίζω.

— Ἡ δὲ διαθήκη. . . ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλω.

Ὁ Μὼνξ ἐσιώπησεν, ἐν ᾧ ὁ Ὀλιβερ ἔκλαιε πικρῶς.

«Ἡ δὲ διαθήκη, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Μπράουνλὼ ἀντ' ἐκείνου, ἦτο συντεταγμένη κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἐγράφε περὶ τῶν θλίψεων, ἃς προϋξένησεν αὐτῷ ἢ σύζυγός του, περὶ κακῶν διαθέσεων καὶ ἀθλίου χαρακτήρος ὑμῶν, τοῦ μονογενοῦς του υἱοῦ, τοῦ γαλουχηθέντος μὲ τὸ κατὰ τοῦ πατρὸς μίσος. Ἐκληροδοτεῖ εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τὴν μητέρα σας εἰσὸδῆμα ὀκτακοσίων λιρῶν στερλινῶν. Τὴν περιουσίαν του διήρει εἰς δύο ἴσα μερίδια, ὧν τὸ ἓν ἐκληροδοτεῖ εἰς τὴν Ἀγνήν Φλέμιγκ, τὸ δ' ἕτερον εἰς τὸ τέκνον της. Ἄν τοῦτο ἦτο κόρη, ἐκληροδοτεῖ αὐτῇ τὴν περιουσίαν του ἄνευ ὄρων, ἂν ὅμως ἦτο ἄρσεν, ὠρίζετο τότε μόνον νὰ λάβῃ αὐτὴν, ἂν μέχρι οὗ ἐνηλικιωθῇ δὲν ἔχει στιγματίσει τὸ ὄνομά του διὰ πράξεώς τινος ἀτιμωτικῆς. Ἐσκόπει δὲ διὰ τούτου, ὡς ἔγραφε, νὰ δείξῃ τὴν μεγάλην ἐμπιστοσύνην, ἣν πρὸς αὐτὴν εἶχε καὶ τὴν ἐδραϊάν πεποιθήσιν, ὅτι θὰ ἐκληρονόμει παρὰ τῆς μητρὸς αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ γενναῖα. Ἄν ὅμως ἡ προσδοκία του διεψεύδετο, ἤθελε τὸ μερίδιον ἐκεῖνο νὰ περιέλθῃ εἰς ὑμᾶς· διότι μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν ἀμφοτέρα τὰ τέκνα του ἦσαν ἐξ ἴσου πονηρὰ καὶ διεφθαρμένα, ἀνεγνώριζεν εἰς ὑμᾶς πρωτοτοκίας δικαίωμα, ἀφ' οὗ οὐδὲν ἄλλο δικαίωμα εἶχετε ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας δείξαντες πρὸς αὐτὸν ψυχρότητα καὶ ἀποστροφὴν.

— Ἡ μήτηρ μου, εἶπεν ὁ Μὼνξ γεγωνοῖσα τῇ φωνῇ, ἔκκαμεν ὅ τι πᾶσα ἄλλη γυνὴ θὰ ἔκαμεν εὐρισκομένη εἰς τὴν θέσιν της· ἔκαυσε τὴν διαθήκην· τὴν ἐπιστολὴν δὲν ἀπέστειλεν, ἀλλ' ἐφύλαξεν ἐπιμελῶς, ὡς τεκμήριον ἐν ἀνάγκῃ, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ παραπτώματος της νέας. Ἀνεκοίνωσε τὰ πάντα εἰς τὸν πατέρα της Ἀγνής, μετὰ προσθηκῶν καὶ ὑπερβολῶν, ἕνεκα τοῦ μεγάλου μίσους της, διὰ τὸ ὅποιον τόσον τὴν εὐχαριστῶ! Ἀηληπισμένος ὁ πατήρ, ἀπέχωρησε μετὰ τῶν θυγατέρων του εἰς τὰ βάθη τῆς Οὐαλλίας, μεταβαλὼν καὶ ὄνομα, ὅπως μὴ τυχὸν οἱ φίλοι του μάθωσι τὴν κατοικίαν του. Μετὰ τινὰ καιρὸν εὐρέθη νεκρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης του· ἐβδομάδας τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἡ θυγάτηρ του εἶχε φύγει λαθραίως, οὗτος δ' ἔτρεξε πρὸς ἀναζήτησίν της, διατρέξας πεζὸς τὰς πέριξ πόλεις καὶ χωρία· σχηματίσας ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι ἠτοκτόνησεν, ὅπως κρύψῃ τὴν αἰσχύνῃν της, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἀπέθανε τὴν αὐτὴν ἐσπέραν.»

Ἐπηκολούθησε βραχεῖα σιγῇ, μέχρι οὗ ὁ κ. Μπράουνλὼ ἀνέλαβε τὴν ἐξηκολούθησιν τῆς διηγήσεως.

«Μετὰ τινὰ ἔτη, εἶπεν, ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῆς μητρὸς τοῦ Ἐδουάρδου Λήφορντ, τοῦ ἐνώπιόν μας προιστταμένου. . . Δεκκοκταέτης

τὴν ἡλικίαν, κατέλιπεν οὗτος αὐτὴν, ὑπεξαιρέσας τὰ ἀδαμαντικά καὶ τὰ χρήματά της, ἐγένετο χαρτοπαίκτης, ἄσωτος, πλαστογράφος, ἔφυγεν ἐκ Λονδίνου, ἔνθα ἐπὶ δύο ἔτη τὰς αἰσχίστας εἶχε γνωριμίας. Ἡ μήτηρ του προσβληθεῖσα ἐξ ἀσθενείας ἀνάτου καὶ ὀδυνῆς ἐπεθύμει πολὺ νὰ τον ἐπανίδῃ. Μετὰ μακρὰς καὶ ματαίας ἐρεύνας, κατώρθωσε τέλος νὰ τον ἐπανεύρῃ καὶ ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ εἰς Γαλλίαν.

— Ἐνθα καὶ ἀπέθανεν, εἶπεν ὁ Μὼνξ, μετὰ πολυώδυνον νόσον· ψυχορραγοῦσα μοι ἀπεκάλυψε τὰ μυστικά της καὶ μοι ἐκληροδότησε τὸ κατὰ τῆς Ἀγνῆς καὶ τοῦ τέκνου της θανάσιμον μίσος αὐτῆς. Ἦτο ἀνωρελὴς ἡ σύστασις, διότι πρὸ καιροῦ ἐφλεγόμην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος. Δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ Ἀγνή ἠτοκτόνησεν, ἀλλ' εἶχε τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἀγνή ἔτεκε τέκνον, ζῶν ἔτι. Ὁρίσθη αὐτῇ, ὅτι ἂν ποτε τὴ ἀνακαλύψω, θὰ το καταδιώξω ἀπηνῶς καὶ ἀνεκδοτῶς, ὅτι θὰ κορέσω τὸ κατ' αὐτοῦ μίσός μου καὶ ὅτι θὰ κατασχίσω τὴν διαθήκην, σύρων αὐτὸ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀτιμίας. Τέλος συνήτησα αὐτὸ εἰς τὸν δρόμον μου· ἔκαμα καλὴν ἀρχὴν, καὶ ἂν δὲν εὐρίσκετο ἡ ἀναθεματισμένη ἐκείνη θὰ κατώρθωνα τὸν σκοπὸν μου!»

Ἐν ᾧ ὁ ἀλιτήριος ἐδεικνυεν οὕτω τὴν αἰσχυρον λύσσαν του, φρικώδεις ἐξεμῶν βλασφημίας, ὁ κ. Μπράουνλὼ ἐξήγησεν εἰς τοὺς ἐκθάμβους μάρτυρας τῆς σκηνῆς τὰς σχέσεις τοῦ Μὼνξ μετὰ τοῦ Ἑβραίου καὶ τὰς καταχθονίους αὐτῶν μηχανορραφίας πρὸς σύλληψιν τοῦ Ὀλιβερ.

«Τί ἀπέγιναν ἡ μεταλλίκα καὶ ὁ δακτύλιος; ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλὼ τὸν Μὼνξ.

— Τὰ ἡγόρασα ἀπὸ τὸν ἀνδρόγυνον, περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς εἶπον. Αὐτοὶ τὰ εἶχον κλέψει ἀπὸ μίαν νοσοκόμον τοῦ πτωχοκομείου, ἡ ὁποία τὰ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ πτώμα τῆς Ἀγνῆς, εἶπεν ὁ Μὼνξ, χαμαὶ νεύων. Τί τα ἔκαμα, τὸ εἰξεύρετε.»

Ὁ Μπράουνλὼ ἔνευσε τῷ Γκριμίγουιγκ, ὅστις ἐξεληθὼν παραχρῆμα, ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον ὠθῶν μὲν πρὸ αὐτοῦ τὴν κυρίαν Μπάμπλ, καὶ σύρων ὀπισθεν τοῦ τὸν δύστηνον σύζυγον.

«Καλὲ, νὰ πιστεῦσω τὰ μάτια μου; ἀνεφώνησεν ὁ κ. Μπάμπλ, ἄκαιρον ὑποκρινόμενος ἐνθουσιασμῶν. Εἶναι αὐτὸς ὁ μικρὸς Ὀλιβερ; Ἄχ! Ὀλιβερ, ἂν εἰξευρες πόσον ἐλυπήθηκα διὰ τὰ παθήματά σου!

— Σῶπα, βλάκα! ὑπετονθόρυσεν ἡ σύζυγός του.

— Γυναῖκα, τί νὰ κάμω, δὲν ἠμπορῶ νὰ βεστάξω τὴν καρδίαν μου, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἐπιστάτης σοῦ πτωχοκομείου. Τί, νὰ μὴ χαρῶ, ὅταν βλέπω ἐκείνον ποῦ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀνέθρεψα ἐνοριακῶς, νὰ κάθηται μαζὶ μὲ εὐγενεστάτας κυρίας καὶ κυρίους. Πάντοτε ἠγάπησα ἐγὼ τὸ

παιδί αυτό 'σάν νά ἦτανε . . . 'σάν νά ἦτανε παππούς μου! εἶπεν ὁ κ. Μπάμμυλ, ἀφ' οὗ ἐπὶ ματαίῳ ἐζήτησε νά εὕρῃ ἐπιτυχεστέραν παρομοίωσιν. Κύριε 'Ολιβερ, καλέ μου 'Ολιβεράκο, καλέ θυμάσαι τὸν καλὸν ἐκεῖνον κύριον μὲ τὸ ἄσπρο γελέκο; Μᾶς ἄφησε χρόνους τώρα' ὁκτώ ἡμέραι εἶναι ποῦ τὸν ἔθαψαν τὸν μακροῖτη!

— 'Ελα, κρατήσατε διὰ τὸν ἐκυτόν σας τὰ αἰσθηματὰ σας, σέρ, εἶπεν ὁ Γκριμγουιγκ αὐστηρῶς.

— Θὰ προσπαθῆσω ὅσον ἡμπορῶ, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπάμμυλ. Τί κάμνετε, σέρ; ἐλπίζω ὅτι εἴσθε πάντοτε καλά.»

Αἱ φιλοφρονητικαὶ αὗται φράσεις ἐλέχθησαν πρὸς τὸν Μπράουνλω, ὅστις πλησιάζας τὸ σεβαστὸν ἀνδρόγυνον ἠρώτησε, δείξας τὸν Μῶνξ:

«Γνωρίζετε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν;

— 'Οχι, ἀπεκρίνατο θρασέως ἡ κυρία Μπάμμυλ.

— 'Ισως σεῖς τὸν γνωρίζετε, κύριε Μπάμμυλ.

— Δὲν τὸν εἶδα ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου.

— Δὲν τῷ ἐπωλήσατε ποτὲ τίποτε;

— 'Οχι, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μπάμμυλ.

— Δὲν εἴχετε ποτὲ μίαν χρυσὴν μεταλλίαν καὶ ἓνα δακτυλίδι;

— 'Οχι καθόλου, ἀπεκρίνατο ἡ οἰκονόμος. Μᾶς ἐκαλέσατε ἐδῶ διὰ νά μας σκοτίσητε μὲ αὐτὰς τὰς ἀνοησίας;»

'Ο Μπράουνλω ἔνευσε καὶ αὖθις τῷ Γκριμγουιγκ, ὅπως ἐξῆλθεν, ὡς καὶ πρότερον' ἀλλ' ἐπιστρέφων δὲν ᾠδήγει εὐρωστον καὶ χαριτωμένον ἀνδρόγυνον, ἀλλ' ἠκολουθεῖτο ὑπὸ δύο κυφῶν καὶ ἀρθριτικῶν γραιῶν.

«Ἐφροντίσατε νά κλείσετε τὴν θύραν, τὴν νύκτα ποῦ ἀπέθανεν ἡ γρηὰ Σῶλλυ, εἶπεν ἡ μίαι, ὑψώσασα τὴν τρέμουσαν χεῖρά της, ἀλλὰ δὲν ἡμπορέσατε νά βουλώσετε τῆς χαραμάδες, οὔτε νά μας ἐμποδίσετε νάκούσμεν.

— 'Οχι, ὄχι, εἶπεν ἡ ἑτέρα, στρέφουσα πέριξ τὴν κεφαλὴν καὶ κινούσα τὰς νωθὰς σιαγόνας της, δὲν ἐλάβετε καλὰ τὰς ἀνγκαῖας προφυλάξεις.

— Τὴν ἀκούσαμεν, ἐξηκολούθησεν ἡ πρώτη, ποῦ σὰς ἔλεγε τί ἔκαμε, καὶ σὰς εἶδαμεν ὅπου ἐπήρατε ἓνα χαρτί ποῦ κρατοῦσε εἰς τὸ χέρι της, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν σὰς παρεμονεύσαμεν ποῦ ἐπήγατε εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον.

— Ναί, προσέθηκεν ἡ δευτέρα, σὰς ἔδωκαν μίαν μεταλλίαν καὶ ἓνα δακτυλίδι' σὰς ἀκολουθήσαμεν καταπόδι, εἴμεθα ἀπὸ πίσω σας.

— Καὶ εἰξυρόμεν καὶ ἄλλα περισσότερα, εἶπεν ἡ πρώτη' ἡ γρηὰ Σῶλλυ μᾶς εἶχεν εἰπεῖ προτῆτερα, τί τῆς εἶπεν ἐκεῖνη ἡ νέα' πῶς ἐξεκίνησε νά ὑπάγῃ νάποθάνῃ πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ πατέρα τοῦ παιδιοῦ της, διότι εἴξυρε καλὰ πῶς δὲν θὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὸν τοκετόν.

— Θέλετε νά προσκαλέσωμεν καὶ τὸν ὑπάλληλον τοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου; ἠρώτησεν ὁ Γκριμγουιγκ, ἔτοιμασθεὶς νά ἐξέλθῃ.

— 'Οχι, εἶπεν ἡ κυρία Μπάμμυλ. 'Αφ' οὗ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, (καὶ ἔδειξε τὸν Μῶνξ), εἶχε τὴν δειλίαν νά τα δμολογήσῃ ὅλα, καὶ ἀφ' οὗ ἐστάθητε ἐπιτήδειοι ἀπὸ ὅλαις ταῖς γρηαῖς στρίγγλαις νά διαλέξετε ἐκεῖναις ποῦ-ἐχρειάζετε, δὲν λέγω πλέον τίποτε. Ναί, ἐπωλήσαμεν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ εὐρίσκονται τώρα εἰς μέρος ὅπου ὅσῳ νὰ σκαλεύσετε δὲν θὰ τα πάρετε. 'Ε, ὕστερα;

— Τίποτε ἄλλο, ἀπεκρίνατο ὁ Μπράουνλω, εἰμὴ μόνον ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς εἶναι καθήκόν μας νά φροντίσωμεν τοιαῦτα ὑποκείμενα νά μὴ κατέχωσι θέσεις ἐμπιστοσύνης. 'Ἡμπορεῖτε νά ἐξέλθῃτε.

— 'Ελπίζω, εἶπεν ὁ κ. Μπάμμυλ ἱκετευτικῶς, ἐν ᾧ ὁ Γκριμγουιγκ ἀπήρχετο μετὰ τῶν δύο γραιῶν, ἐλπίζω πῶς αὐτὸ τὸ λυπηρὸν περιστατικὸν δὲν θὰ γίνῃ αἰτία νά χάσω τὴν ἐνοριακὴν θέσιν μου.

— Θὰ τὴν χάσητε βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ Μπράουνλω' καὶ νά ἦσθε μάλιστα καὶ εὐχαριστημένος διότι δὲν θὰ πάθετε χειρότερα.

— 'Ὅλα τὰ ἔκαμεν ἡ κυρία μου, εἶπεν ὁ πρῶν κλητῆρ, ἀφ' οὗ πρῶτον μετὰ πολλῆς περισιζέως ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ κυρία του ἐξῆλθεν' δὲν ἐπῆρε καθόλου καὶ τὴν ἰδικὴν μου συμβουλήν.

— Δὲν εἶναι δικαιολογία αὐτὸ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μπράουνλω. Εἴσθε παρὼν ὁπότε τάντικείμενα ἐκεῖνα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμόν' ἄλλως δὲ ὁ νόμος σὰς θεωρεῖ μᾶλλον ἔνοχον. 'Ο νόμος ὑποθέτει ὅτι ἡ γυνὴ σας ἐνεργεῖ πάντοτε συμφῶνως πρὸς τὰς συμβουλὰς σας.

— 'Ἐὰν ὁ νόμος ὑποθέτῃ αὐτὸ, εἶπεν ὁ κ. Μπάμμυλ, σφίγγων τὸν πλόν του, ὁ νόμος εἶναι γάδαρος . . . εἶναι μωρὸς καὶ ἀνόητος. 'Αν ὁ νόμος ἦναι τόσῳ στραβὸς, θὰ εἰπῇ πῶς δὲν εἶναι ὑπανδρευμένος, καὶ τοῦ εὐχομαι τὸ χειρότερο ἀπὸ ὅλα, νά δοκιμάσῃ, διὰ νᾠνοῖξῃ τὰ στραβά του.»

Ταῦτα εἰπὼν, μετ' ἐμφάσεως δὲ τὴν τελευταίαν φράσιν τονίσας, ὁ κ. Μπάμμυλ ἐφόρεσεν ὀργίλως τὸν πλόν του, ἔχωσε τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια του καὶ ἔτρεξε νά φθάσῃ τὴν σύζυγόν του.

«Μίς 'Ρόζα, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, δότε μοι τὴν χεῖρά σας' μὴ τρέμετε. Δύνασθε χωρὶς κἀνέναν φόβον νάκούσῃτε τὰς ὀλίγας λέξεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀκόμη νά εἰπώμεν.

— 'Ἐὰν ἀφορῶσιν εἰς ἐμὲ προσωπικῶς, εἶπεν ἡ 'Ρόζα, ἂν καὶ ἀγνοῶ πῶς, ἄφετέ με, σὰς παρκαλῶ, νά τας ἀκούσω καμμίαν ἄλλην φωνάν. Δὲν ἔχω πλέον οὔτε δυνάμεις, οὔτε θάρρος.

— 'Ἐχετε πλεῖονα δύναμιν, ἀφ' ὅσῃ φαν-

τάξασθε, τὸ εἰξεύρω κάλλιστα. Γνωρίζετε τὴν νέαν ταύτην, σέρ;

— Ναι, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ.

— Ἐγὼ οὐδέποτε σὰς εἶδον, εἶπεν ἡ Ῥόζα διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς.

— Ἐγὼ σὰς εἶδον πολλάκις, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μώνξ.

— Ὁ πατὴρ τῆς δυστυχοῦς Ἀγνῆς εἶχε δύο θυγατέρας, εἶπεν ὁ Μπράουνλω· τί ἀπέγινεν ἡ δευτέρα, ἥτις ἦτο παιδίον κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός;

— Τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ, εὐρεθὲν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐν χώρᾳ ξένη, ἔνθα οὐδένα εἶχε γνώριμον, στερούμενον παντός τεκμηρίου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς οἰκογενείας του, καὶ πλαστὸν ἔχον ὄνομα, τὸ παρέλαβε μία οἰκογένεια πτωχῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπρόντισαν περὶ αὐτοῦ ὡς ἂν ἦτο ἴδιον αὐτῶν τέκνον.

— Ἐξακολουθήσατε, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω νεύσας τῇ κυρίᾳ Μαιουλᾷ νὰ πλησιάσῃ.

— Δὲν κατωρθώσατε νάνακαλύψετε τὸ μέρος ἔνθα εὐρίσκειτο, εἶπεν ὁ Μώνξ. Ἄλλ' ὅπου ἡ φιλία ναυαγεῖ, τὸ μῖσος ἐνίοτο ἐπιτυγχάνει· ἐρευνήσασα ἐπὶ ἐν ὀλόκληρον ἔτος, ἡ μήτηρ μου ἠδυνήθη ἐπὶ τέλους νάνακαλύψῃ τὸ κοράσιον.

— Καὶ τὸ ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς;

— Ὁχι. Οἱ χωρικοὶ ἦσαν πτωχοὶ, καὶ ἤρχισαν, ὁ σύζυγος τοῦλάχιστον, νάθημονῶσι διὰ τὸ βάρος, ὅπερ ἀνέλαβον· ὅθεν τοῖς ἀφῆκε τὸ παιδίον, δοῦσα αὐτοῖς συγχρόνως ἐλάχιστον χρηματικὸν ποσόν, καὶ ὑποσχεθεῖσα νάποστέλλῃ τακτικῶς χρήματα πρὸς συντήρησίν του, ὅπερ, ἐννοεῖται, δὲν ἔκαμιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πενία καὶ ἡ δυσἀρεσκεία των δὲν ἐφάνησαν αὐτῇ ἀρκούντα ἐχέγγυα περὶ τῆς μελλούσης δυστυχίας τοῦ κορασίου, τοῖς διηγήθη τὴν ἱστορίαν τῆς ἀτιμίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, προσθεῖσα καὶ λεπτομερείας μυσαρωτάτας, καὶ τοῖς παρήγγειλε νὰ το ἐπιβλέπωσιν ἐπιμελῶς, διότι ὡς καρπὸς ἀθεμίτου ἔρωτος καὶ ὡς μέλος ἀτίμου οἰκογενείας, ἀργὰ ἢ γρήγορα ἤθελεν ἐξοκεῖλει. Ἡ πτωχὴ οἰκογένεια ἐπίστευσεν εἰς τὴν διήγησιν, καὶ τὸ κοράσιον ἔζη βίον οἰκτρὸν μέχρις οὗ γραιὸς τις χήρα, κατοικοῦσα τότε ἐν Τσέστερ, ἰδοῦσα αὐτὸ κατὰ τύχην, τὸ εὐσπλαγχνίσθη καὶ τὸ παρέλαβε μεθ' ἑαυτῆς. Καίτοι πολλὰς κατεβάλομεν προσπάθειας, τὸ κοράσιον ἔμεινε παρὰ τῇ γραιᾷ κυρίᾳ καὶ ἔζη εὐτυχές· δὲν τὴν εἶχον ἰδεῖ πλέον πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' ἐπανεῦρον τὰ ἴχνη της μόλις πρὸ τινῶν μηνῶν.

— Τὴν βλέπετε τώρα;

— Ναι, στηρίζεται εἰς τὸν βραχίονά σας.»

Ἡ Ῥόζα ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ. Ἡ κυρία Μαιουλᾷ περιπτυσσάμενη αὐτὴν, ἀνεφώνησεν· «Εἶσαι καὶ μένεις ἡ ἀγαπητὴ μας ἀνεψιά. Τὸ προσφιλέστατόν μοι τέκνον! Δι' ὅλους τοὺς

θῆσαυρους τοῦ κόσμου, δὲν θὰ ἔστεργον νὰ σε χάσω.

— Εἶσθε ἡ μόνη φίλη μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα δακρῶσα, καὶ μὲ ἠγαπήσατε πάντοτε ὡς μήτηρ φιλόστοργος. Ἡ καρδία μου πνίγεται ἐκ τῆς συγκινήσεως. ὦ! πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ ὑποφέρω ὅλα αὐτά!

— Ὑπέφερες πολὺ πλείοτερα, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μαιουλᾷ ἀσπασθεῖσα αὐτὴν τρυφερῶς. Ἐδείχθη πάντοτε ἀγαθὴ καὶ θελκτικὴ κόρη, καθιστώσα εὐτυχεῖς τοὺς περιστοιχίζοντάς σε. Ἄλλ' ἰδὲ, πῶς φλέγεται τὸ παιδίον αὐτὸ ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ σε σφίξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— ὦ! δὲν θὰ τὴν ἀποκαλέσω ποτὲ θείαν μου! ἀνεφώνησεν ὁ Ὀλιβερ, περιπτυσσόμενος αὐτὴν. Ἀδελφὴ μου, ἀγαπητὴ μου ἀδελφὴ! Ἄφ' ὅτου τὴν ἐγνώρισα, κἄτι τι μοῦ ἔλεγεν εἰς τὴν καρδίαν μου νὰ τὴν ἀγαπῶ τόσῳ πολὺ. Ῥόζα, καλὴ μου Ῥόζα!»

Σεβασθῶμεν τὰ δάκρυα, τοὺς διακεκομμένους λόγους τῶν δύο ὄρφανῶν περιπτυσσομένων ἀλλήλους. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀνεῦρον καὶ ἀπώλεσαν πατέρα, ἀδελφὴν, μητέρα· ἡ χαρὰ των ἦτο λύπης ἀνάμικτος, καὶ ὅμως τὰ δάκρυά των δὲν ἦσαν πικρά· διότι ἡ λύπη, μετριαζομένη διὰ τῶν τρυφερῶν καὶ ἠδέων ἀναμνήσεων, μετεβάλλετο σχεδὸν εἰς χαρὰν.

Ἔμειναν οὕτως ἐπὶ πολὺ μόνοι· τέλος ἐκρούσθη σιγὰ ἡ θύρα, καὶ ὁ Ὀλιβερ ἀνοίξας ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἐρρίκος Μαιουλᾷ.

«Εἰξεύρω τὰ πάντα, εἶπεν οὗτος καθήσας πλησίον τῆς ἀξιεράστου νεάνιδος. Ἀγαπητὴ Ῥόζα, εἰξεύρω τὰ πάντα... τὰ εἰξευρα μάλιστα ἀπὸ τῆς χθὲς, — καὶ ἦλθον διὰ νὰ σοι ὑπομνήσω μίαν ὑπόσχεσιν. Μοὶ ἐπέτρεψας νὰ ἐπαναλάβω ἐντὸς ἔτους τὸ θέμα τῆς τελευταίας συνομιλίας μας· οὐχί ἵνα σε ἐξαναγκάσω νὰ μεταβάλῃς ἀπόφασιν, ἀλλὰ νὰ καταθέσω πρὸ τῶν ποδῶν σου τὴν θέσιν καὶ τὴν περιουσίαν μου καὶ μηδὲν νὰ εἶπω, ἂν ἐπιμένητε εἰς τὴν πρῶτην ἀπόφασίν σας.

— Οἱ αὐτοὶ λόγοι ὑφίστανται καὶ τώρα, εἶπεν ἡ Ῥόζα εὐτταχῶς. Εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀπόψε συναισθάνομαι ὁποῖα εἶναι τὰ καθήκοντά μου πρὸς ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ ἀγαθότης μὲ ἔσωσεν ἀπὸ βίου ἐλεεινοῦ. Ὑφίσταμαι ἀγῶνα ἐνδύμυχον, προσέθηκεν ἡ Ῥόζα, ναι, ἀλλ' ὁ ἀγὼν οὗτος μὲ τιμᾷ. Εἶναι τραῦμα δεινόν, ἀλλ' ἡ καρδία μου θὰ το ὑποστῇ.

— Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς ἐσπέρας ταύτης... εἶπεν ὁ Ἐρρίκος.

— Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς ἐσπέρας ταύτης, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ Ῥόζα, κατ' οὐδὲν μετέβαλον τὴν θέσιν μου.

— Σκληρύνεις τὴν καρδίαν σου κατ' ἐμοῦ, Ῥόζα.

— ὦ Ἐρρίκε, Ἐρρίκε! εἶπεν ἡ νεάνις κλαί-

ουσα, πολύ ἐπεθύμουν νά μοι ἦτο τοῦτο δυνατόν, διότι δὲν θὰ ἔπασχον τοσοῦτον!

— Καὶ τί σε βιάζει νὰ ὑποβάλῃς τὸν ἑαυτὸν σου εἰς τοιαύτην θυσίαν; εἶπεν ὁ Ἑρρίκος λαβὼν τὴν χεῖρά της. Ἀγαπητὴ Ῥόζα, σκέφθητι τί ἤκουσας ἀπόψε.

— Καὶ τί ἤκουσα; ἀνεφώνησεν ἡ Ῥόζα ὅτι ὁ πατήρ μου βαρέως φέρων τὴν ὕβριν τῆς οἰκογενεῖας τοῦ ἔφυγε μακρὰν παντὸς γνωρίμου. . . Ἀρκετὰ εἶπομεν, Ἑρρίκε ἄς διακόψωμεν αὐτὴν τὴν ὀμιλίαν.

— Ὅχι ἀκόμη! εἶπεν ὁ νέος, κρατήσας αὐτὴν, ἔτοιμον νὰ ἐγερθῇ. Ἐλπίδες, πόθοι, σχέδια, τὰ πάντα μετεβλήθησαν ἐκτὸς τοῦ πρὸς σὲ ἔρωτός μου. Δέν σοι προσφέρω πλέον ὑψηλὴν θέσιν ἐν διεφθαρμένῃ καὶ ἐξηχραιωμένῃ κοινωνίᾳ, ὕβριζούσῃ τὰ πάντα, ἐκτὸς τῶν ἀξίων ὕθρεως. Ἀλλὰ σοὶ προσφέρω μίαν οἰκογενειακὴν ἐστίαν καὶ μίαν καρδίαν ναι, προσφιλεῖς Ῥόζα, ταῦτα μόνον ἔχω τώρα νά σοι προσφέρω.

— Τί ἐννοεῖτε; ἐφέλλισεν ἡ νεάνις.

— Ἐννοῶ, ὅτι τὴν τελευταίαν φορὰν, καθ' ἣν ἀπεχωρίσθην σοῦ, ἀπῆλθον σταθερὰν ἔχων ἀπόφασιν νὰ ἄρω ἐκ τοῦ μέσου τὰ ἀνύπαρκτα κωλύματα τὰ ἐμποδίζοντα τὴν ἑνωσίν μας μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ περιφρονήσω πάντα ὕβριστὴν τῆς καταγωγῆς σου, καὶ νὰ φύγω μακρὰν τῆς κοινωνίας, ἐν ἧ ἡ σὺ δὲν θὰ ἠδύνασο νὰ ζήσης ὅπερ καὶ ἔπραξα. Ἐξηφανίσθησαν καὶ προστάται καὶ ἰσχυροὶ συγγενεῖς ὑπάρχουσιν ὅμως ἐν Ἀγγλίᾳ φαιδραὶ ἐξοχαὶ καὶ διαγελῶντα τοπεῖα καὶ πλησίον χωρικῆς τινοῦ ἐκκλησίας, ἧς ἐγὼ θὰ ἤμαί ὁ ἐφημέριος, ἐγείρεται ἀγροτικὴ κατοικία ἐν ἧ πλείοτερον θὰ ὑπερηφανεύωμαι ζῶν μετὰ σοῦ, ὦ Ῥόζα, παρά ἐν μέσῳ τῶν μεγαλείων τοῦ κόσμου. Αὕτη εἶναι ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ θέσις μου, ἣν καταθέτω πρὸ τῶν ποδῶν σου.

— Πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς μεγάλην ὑπομονήν, διὰ νὰ περιμένη ἔρωτολήπτους ὅταν πρόκειται νὰ καθήσῃ εἰς τὸ τραπέζι,» εἶπεν ὁ κ. Γκριμ-γουικ, ὅστις νυστάξας εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ.

Καὶ πράγματι ἡ τράπεζα ἦτο πρὸ πολλοῦ ἔτοιμος, καὶ οὔτε ἡ κυρία Μαιυλάη, οὔτε ὁ Ἑρρίκος καὶ ἡ Ῥόζα, οἵτινες εἰσῆλθον ὁμοῦ, ἠδυνήθησαν νὰ δικαιολογηθῶσι προσηκόντως.

«Ἐσκεπτόμην σπουδαίως νὰ φάγω τὸ κεφάλι μου ἀπόψε, εἶπεν ὁ κ. Γκριμγουικ, διότι πολὺ ἐφοβούμην μήπως μείνω νηστικός. Θὰ λάβω τὸ θάρρος, μὲ τὴν ἄδειάν σας, νὰ σπασθῶ τὴν μελλόνυμφον.»

Ὁ κ. Γκριμγουικ, ἄνευ περαιτέρω διατυπώσεων, ἠσπάσατο τὴν Ῥόζαν, ἧτις ἠρυσθίασε. Τὸ παράδειγμα κατέστη κολλητικόν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸ ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ κ. Μπράουνλω. Τινὲς δὲ βεβαιοῦσιν ὅτι τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Ἑρρίκος

Μαιυλάη ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ, ἀλλ' αὐθεντικαὶ μαρτυρίαι πιστοποιοῦσιν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπίθανον, διότι ἦτο νέος, καὶ ἐφημέριος μάλιστα.

«Ὀλιβερ, παιδί μου, εἶπεν ἡ κυρία Μαιυλάη, τί ἔγινες; καὶ διατί εἶσαι τόσῳ θλιμμένος. Διατί κλαίεις;»

Ὀἴμοι! ὅποσαι προσδοκίαι μας διαφεύδονται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Πολλάκις αἱ ἐλπίδες, αἱ τὰ μάλιστα τιμῶσαι τὴν ἡμετέραν καρδίαν, ἐξαφανίζονται τάχιστα.

Ὁ Ὀλιβερ εἶχεν ἀπέλθει πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ παλαιοῦ φίλου του. Ἄλλ' ὁ μικρὸς Δικ εἶχεν ἀποθάνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'

Καὶ τελευταῖον.

Ὅσα ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ διηγηθῶμεν δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν ἐν ὀλίγαις λέξεσι.

Πρὶν ἢ παρέλθωσι τρεῖς μῆνες ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῆς Ῥόζας Φλέμιγκ μετὰ τοῦ Ἑρρίκου Μαιυλάη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ἔμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ ἐξασκῇ τὸ εὐσεβὲς ἐπαγγελμά του ὁ νέος ἐφημέριος. Αὐθημερὸν δὲ κατέλυσαν ἐν τῇ παρακειμένῃ ἀγροτικῇ κατοικίᾳ των. Ἡ κυρία Μαιυλάη κατώκησεν ἐπίσης μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς νύμφης της, καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν εὐδαίμονα, βλέπουσα τὰ τέκνα της εὐτυχοῦντα.

Κατ' ἀκριβεῖς πληροφορίας ἡ περιουσία, ἣν ὁ Μὼνξ μετὰ τῆς μητρὸς του κατησώτευσαν, ἀνήρχετο μόλις εἰς ἑξακισχιλίας λίρας στερλίνας. Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ πατρὸς ὁ Ὀλιβερ ἐδικαιούτο νὰ λάβῃ τὸ σύνολον, κατὰ πρότασιν ὅμως τοῦ κ. Μπράουνλω, διενεμήθη αὐτὴν εὐχαρίστως μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅπως μὴ ἀφαιρέσῃ αὐτὸν τὰ μέσα τοῦ νὰ βελτιωθῇ.

Ὁ Μὼνξ ἐτήρησε τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπῆλθεν εἰς Ἀμερικὴν, ἔνθα εἰς διαφόρους ἀσωτείας κατεσπατάλησε τὴν ἐναπολειφθεῖσαν αὐτῷ περιουσίαν φυλακισθεὶς διὰ τι ἐγκλημα, προσεβλήθη ὑπὸ νόσου καὶ ἀπέθανε.

Ὁ Φέιγγιν, οὗ τὴν ἐνοχὴν κατάδηλον ἐποίησαν αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Κλαίυπολ, καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ κακουργοδικείου, ἀπηγχονίσθη ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς Νηουγκαίητ πλατείας. Τὰ δὲ κυριώτερα μέλη τῆς συμμορίας αὐτοῦ ἀπέθαναν ἐπίσης μακρὰν τῆς πατρίδος των, ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει.

Ὁ κ. Μπράουνλω, υἱοθετήτας τὸν Ὀλιβερ, κατώκησε μετὰ τῆς οἰκονόμου του καὶ αὐτοῦ εἰς οἰκίαν τινὰ, μίλιον ἀπέχουσαν τοῦ πρεσβυτερίου, ἔνθα δέμενον οἱ ἀγαθοὶ τοῦ φίλοι, ἐκπληρῶν οὕτω τὸν διακαέστατον πόθον τοῦ παιδός, ὅστις δὲν ἤθελε νὰποχωρισθῇ τῶν εὐεργετῶν του.

Ὁ δὲ ἰατρὸς μετὰ τοὺς γάμους ἐπανῆλθεν εἰς Τσέρτσυ, ἔνθα μακρὰν τῶν φίλων του δὲν ἔβράδυνε νὰ καταστῇ σκυθρωπὸς καὶ μελαγχ

χολικός, ἂν διάφορον εἶχε χαρακτῆρα. Καὶ ἔμεινε μὲν ἐκεῖ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς μῆνας, ἀλλὰ προφασίζομενος ὅτι τὸ κλίμα τοῦ Τσέρτσου ἦν ἐπιβλαβές εἰς τὴν υγείαν του, παρέδωκε τὴν πελατεῖαν του εἰς τινὰ συνάδελφον, καὶ ἐνοικιάσας οἰκίαν τινὰ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ἐσημέρευεν ὁ φίλος του, ἀποκατέστη ἐκεῖ. Ἐπεδόθη εἰς τὴν κηπουρικὴν, τὴν ἀλιεῖαν, τὴν λεπτουργίαν, καὶ διεκρίθη μάλιστα καὶ κατέστη περιώνυμος, ὥστε ἔρχοντο πολλοὶ καὶ τὸν συμβουλευόντο ἀπὸ τὰ περίξ χωρία.

Προτοῦ νάναχωρήσῃ ἐκ Τσέρτσου συνέδεσε ἑνωτάτην φιλίαν μετὰ τοῦ κ. Γκρίμγουιγκ. Πολυλάκις δὲ οὗτος τὸν ἐπεσικέπτετο, καὶ κατὰ τὰς ἐπισκέψεις του κατεγίνετο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κηπουρικὴν, τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὴν λεπτουργικὴν, μετὰ μεγάλου μὲν ζήλου, ἀλλὰ διὰ τρόπου ὅλως ἰδιάζοντος, αἰείποτε δὲ διίσχυρίζετο, ἐπὶ ποιῆ τοῦ νὰ φάγῃ τὸ κεφάλι του, ὅτι ἡ μέθοδος του ἦτο ἡ ἀρίστη. Τὴν κυριακὴν δὲ συνειθίζε νὰ ἐπικρίνῃ τὴν διδασχὴν, ὅπως παροργίζῃ τὸν νέον ἐφημέριον, ἂν καὶ ἰδιαιτέρως ὠμολόγει τῷ ἱατρῷ ὅτι ἡ διδασχὴ τῷ ἤρρεσεν ὑπερβαλόντως, ἀλλὰ προετίμα νὰ μὴ το λέγῃ. Ὁ κύριος Μπράουνωλ συνειθίζει συχνὰ νὰ χαριεντίζεται σκώπτων αὐτὸν διὰ τὰς περὶ τοῦ Ὀλιβερ προρρήσεις του, καὶ ὑπενθυμίζων αὐτῷ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐκάθητο πλησίον τῆς τραπέζης, ἔχοντες πρὸ αὐτῶν τὸ ὥρολόγιον καὶ ἀναμένοντες τὴν ἐπάνοδον τοῦ παιδίου. Ὁ κ. Γκρίμγουιγκ ὅμως διατείνεται, ὅτι οὐδόλως ἠπατήθη, ἀφ' οὗ πραγματικῶς ὁ Ὀλιβερ δὲν ἐπανῆλθε· καὶ μετὰ ταῦτα καγγάζει, ὅπερ ἐπαυξάνει τὴν φαιδρότητά του.

Ὁ κύριος Νῶς Κλαίουπολ, δοθείσης αὐτῷ χάριτος διότι κατήγγειλε τὸν Ἰουδαῖον, κατενόησεν ὅτι τὸ ἐπάγγελμά του δὲν ἦτο ὅσον ἐπόθει ἀσφαλές, καὶ ἐσκέφθη νὰ εὑρῇ πόρον ζωῆς οὐχὶ πολὺ κοπιαστικόν· μετὰ ὠριμον σκέψιν κατετάχθη εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν, καὶ ἀπολαμβάνει πολλὰ ἐκ τοῦ νέου ἐπαγγέλματός του· ἰδοὺ δὲ τίνι τρόπῳ. Ἐκάστην κυριακὴν ἐξέρχεται κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας μετὰ τῆς Καρλόττας, κοσμίως ἐνδεδυμένης· αὕτη λιποθυμῆ πρὸ τῆς θύρας καπηλείου τινός. Ὁ Νῶς, διὰ νὰ τὴν κάμῃ, καὶ συνέλθῃ εἰς ἑαυτὴν, ζητεῖ πεντήκοντα λεπτῶν οἰνόπνευμα, ὅπερ ὁ κἀπηλὸς χορηγεῖ ἐκ φιλανθρωπίας· ἀμέσως ὅμως ὁ Νῶς καταγγέλλει αὐτὸν ἐπὶ παραβάσει ἀστυνομικῆς διατάξεως, συντάσσει τὴν ἐκθεσίαν του καὶ λαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ προστίμου. Ἄλλοτε λιποθυμῆ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτὸ πάντοτε.

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Μπάμμπλ μετὰ τὴν παῦσιν των περιελθόντες εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγῳσιν ὡς πτωχοὶ εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πτωχοκομεῖον, ἐν ᾧ διέπρεψαν

ὡς κυρίαρχοι. Τινὲς ἤκουσαν τοῦ κ. Μπάμμπλ λέγοντος, ὅτι ἐκ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς καταπτώσεώς του δὲν τῷ ἀπέμεινεν οὐδὲ ἡ δύναμις νὰ χαρῆ διὰ τὸν ἀπὸ τῆς συζύγου του χωρισμὸν.

Ὁ δὲ κ. Τζάιλς καὶ ὁ Μπρίττλς εὐρίσκονται πάντοτε εἰς τὴν θέσιν τῶν, ἂν καὶ ὁ μὲν πρῶτος κατέστη φαλακρὸς, τοῦ δὲ δευτέρου ἐλευκάνθησαν αἱ τρίχες. Κοιμῶνται μὲν εἰς τὸ πρεσβυτέριον, ἀλλ' ὑπηρετοῦσιν ἐξ ἴσου τὴν κυρίαν Μαιυλάη καὶ τὰ τέκνα τῆς, τὸν Ὀλιβερ, τὸν κ. Μπράουνωλ καὶ τὸν κ. Λόσμπερν, ὥστε οἱ χωρικοὶ δὲν εἰζέχουσι εἰς τίνος τὴν ὑπηρεσίαν ἰδίως ἀνήκουσιν.

Ὁ κύριος Τσάρλυ Μπέιτς, τρομάξας ἐκ τοῦ κακουργήματος τοῦ Σάικς, ἐσκέφθη ὅτι προτιμότερος ὅπως δήποτε εἶναι ὁ ἐντιμὸς βίος. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ καλύψῃ τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος διὰ βίου ἐντίμου καὶ ἐργατικοῦ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν πολὺ ὑπέφερε μέχρις ὅτου συνειθίσῃ· ἀλλ' ὀλιγαρκῆς ὢν καὶ ἀγαθὴν ἔχων θέλησιν κατίσχυσε νὰ ἐξελίψῃ τὰ ἐλαττώματά του, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἔγινε γεωργὸς καὶ εἶτα ἄμαξεὺς, εἶναι νῦν ὁ φαιδρότερος κτηνοτρόφος τοῦ Νορδαμπτονσχάιρ.

Πλησίον τοῦ βωμοῦ τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου ὑπάρχει λευκὴ μαρμαρινὴ πλάξ, ἐφ' ἧς ἀναγινώσκειται ἐν μόνον ὄνομα: Ἀρνή. Ὑπὸ τοῦς θόλους τοῦ τάφου ἐκεῖνου οὐδὲν ὑπάρχει φέρετρον, καὶ εἶθε πολλὸς ἔτι νὰ παρέλθῃ χρόνος προτοῦ νὰ ἐγγραφῶσιν ἐπὶ τῆς πλακῆς καὶ ἄλλα ὀνόματα! Ἀλλ' ἂν αἱ ψυχὰι τῶν τεθνεώτων κατέρχωνται εἰς τὴν γῆν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ὑπὸ τῆς ἀγάπης καθιερωμένων τόπων... τῆς ἐπιζώσης τοῦ θανάτου ἀγάπης, τῆς ἀγάπης ἐκείνων οὗς ἐγνώρισαν ἐπὶ τῆς γῆς, τίς οἶδε ἂν μὴ περιπλανᾶται ἐνίοτε ἡ ψυχὴ τῆς δυστυχούς ἐκείνης περὶ τὸ κενοτάφιον... καίτοι εὐρίσκειται τοῦτο ἐν τῷ ἡγιασμένῳ τῆς ἐκκλησίας τόπῳ, καίτοι ἡ ταλαίπωρος κόρη εἶχε ζῶσα ἀποπλανηθῆ τῆς εὐθείας ὁδοῦ!

**Π

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνδρομητῆριά τις τῆς "Ἐστίας," ἐκ Χίου, ἐκαινοποίησεν ἡμῖν τὰ ἐπόμενα:

Ἄν θέλῃς νὰ ἔχῃς ἄριστα κουλούρια θές 400 δράμια ἐλαίου νὰ καύσῃ, ἀνάμιξον ἔπειτα με αὐτὸ 4 $\frac{1}{2}$ ὄκν ἄχνης (farine) καὶ ἀκολούθως ρίψον ἐντὸς τοῦ μίγματος 400 δράμια ζακχάρεως, 400 δράμια cognac, 400 δράμια οἴνου λευκοῦ καλῆς ποιότητος καὶ 20 λεπτῶν ρακίν. Ἀφ' οὗ τὸ ὅλον ζυμωθῆ καλῶς καὶ τριβῆ πλάττεται καὶ τὰ κουλούρια εἶνε ἔτοιμα διὰ τὸν φούρνον. Οὕτως ἀποφεύγεις τὰ προζύμια καὶ τὰς λοιπὰς ἐνοχλήσεις.